

ΕΡΓΕΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΘΕΩΡΗΤΩΝ

Ἐκδιδόμενον εἰς τοῦ μηνός.

Ἐν ἈΘΗΝΑΙΣ, 30 Ἀπριλίου 1871.

|| ΕΤΟΣ Γ'. — ΦΥΛΛ. ΚΓ'.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑ

Ἡ ὕλική αὕτη ἐπιτήρησις, ἣν ἀπέκτων ἄλλοτε διὰ πρακτικῆς μαθήσεως, οὐδὲν ἄλλο ἐπισκοπεῖ, εἰμὴ τὴν μεθοδικὴν κατὰ τὰς ἐν κλάσει τῶν βιβλίων. Ὄνομαζον ἄλλοτε βιβλιογράφους τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους οἵτινες ἤθωνον μὲ τὴν ἐπιστήμην ταύτην τὴν γνῶσιν ὅλων τῶν βιβλίων καὶ χειρογράφων τετυπωμένων. Τοιοῦτοι ἦσαν οἱ σοφοὶ Allatius, Montfaucon, Saumaise, Casaubon κ.λ.π. τῶν ὁποίων ἡ εὐρεῖα πολυμάθεια δὲν περιορίζετο μόνον εἰς τὴν γνῶσιν τῶν συγγράμμάτων ἐκ τοῦ τίτλου των. Σήμερον ἡ βιβλιογραφία δὲν ἀπαιτεῖ οὔτε τὸ εἶδέναι, οὔτε τόσοσὺν τὴν σπουδὴν ἐκείνων. Ὁ σήμερον βιβλιογράφος εἶναι περιορισμένος εἰς τὴν γνῶσιν τῶν βιβλίων καὶ τῶν ἐκδόσεων, καὶ τρό-

πον τινὰ φιλολογικῶς ὁμιλῶν περὶ ἐκείνης τῆς ἐκδόσεως τῶν βιβλίων, δὲν πράττει ἄλλο, εἰμὴ διδεῖ εἰδικῶς βιβλιογραφικὸν ὄνομα εἰς ἐκείνους οἵτινες ἐπίστανται τὰ εἰς τὸν κλάδον τῆς ἐαυτῶν ἐπιστήμης ὑπαγόμενα βιβλία· θέτει τρόπον τινὰ εἰς πρακτικὴν δημοσιότητα τὰ πονήματα ἐπὶ ταύτης ἢ ἐκείνης τῆς ὕλης.

Ἡ βιβλιογραφία, εἴτε ἡ ταξινόμησις τῶν βιβλίων, εἶναι ἡ δημιουργία τῶν διακρίσεων καὶ υποδιακρίσεων ὅλων τῶν πονημάτων, ὅσα τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα καὶ ἡ εὐφυΐα παρήγαγε, τοῦτέστι κατὰ τὰς μεθοδικῆς, ὡς οἱ φυσικοὶ κατατάττουσιν εἰς διαφόρους οἰκογενείας τὰ τε ζῶα καὶ φυτὰ. Εἶναι ἡ λαμπάς, ἣτις φωτίζει τοὺς ἔραστὰς καὶ σοφοὺς ἐπίσης· εἰς τὴν ἐκλογὴν, πρόσκτησιν, διακόσμησιν καὶ τακτοποίησιν τῶν βιβλίων. Ἐνὶ λόγῳ, ἡ νέα αὕτη ἐπιστήμη εἶναι ἡ γενικὴ γλῶσσα μεταξὺ τῶν βιβλιογράφων καὶ τῶν σοφῶν, καθ' ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου, ἐπιστημονικὴ τε καὶ φιλολογικὴ.

Πολλοί άνθρωποι φαντάζονται, ότι πρὸς ἀπίκνησιν τοιαύτης ἐπιστήμης, δὲν χρειάζεται ἄλλο, ἢ εἰμὴ ὀφθαλμὸς καὶ μνήμη, δι' ὧν δύναται τις νὰ ἐρμηνεύσῃ ἀκριβῶς τὰς ὑπ' αὐτοῦ διερχόμενας συγγραφάς ἀπειρῶν συγγραφέων, ὅτι ἀρκεῖ νὰ μάθῃσι τὰς μεταφραστικὰς ἐπιγραφὰς τῶν συγγραμμάτων, τούτεστι τὸν τίτλον τῶν βιβλίων, τὸν τόπον τῆς ἐκδόσεως καὶ τὴν χρονολογίαν, καθιστάμενοι οὕτω ἐντριβεῖς τῆς ταξινομήσεως τῶν βιβλίων. Ἡ εὐχερὴς καὶ ἀστοχος αὕτη ἀστείότης, ἵνα μὴ εἶπω γελοιοπρέπεια, δὲν εἶναι ἀληθής. Καὶ μήπως καθ' ἑκάστην δὲν βλέπομεν τοιοῦτου ὑποθετικὸς βιβλιογράφους, οἵτινες μὴ γνωρίζοντες τὸ περιεχόμενον οὐδενὸς βιβλίου, μὴδὲ ἀναγνώσαντες τὸ προοίμιον εἴτε τὸν πρόλογον αὐτοῦ, δὲν ἐπινοῶσι νὰ δημοσιεύωσι καταλόγους βιβλίων μὲ καθ' ὕλην κατάταξιν; μήπως τὰ σφάλματα καὶ παραράματα δὲν σημειοῦνται εἰς τὴν κατάταξιν τῶν συγγραμμάτων, καὶ τὰ ὀνόματα τῶν συγγραφέων, ὅταν ἦναι συνώνυμα; Ἴνα μὴ μακρηγορῶ ἐπισημαῖω μόνον ὅτι οὐδὲν ἄλλο, ἀπὸ τὴν ἀστοχον ταύτην ἰδέαν, κατέχει ἐλάχιστον βαθμὴν εἰς τὴν ἀγνοίαν, φιλαυτίαν, ματαιότητα, καὶ τὴν τεχνικὴν ἀκρίθειαν.

Ἡ βιβλιογραφία εἶναι ἡ ἰδιαιτέρα ἱστορία τοῦ ἀνθρώπου, εἶναι σφικτὰ συνδεδεμένη μετ' ἐκείνης. Τὰ ἀρχαῖα μνημεῖα, τὰ νομισματοσημα, τὰ πολιτικὰ συστήματα καὶ Κυβερνητικὰ, αἱ φιλοσοφικαὶ ἱστορίαι, τὰ Ἀκαδημαϊκὰ ὑπομνήματα, αἱ ἐφημερίδες ἐν τῇ ταξίνομήσει τῶν βιβλίων παρέχουσι σφρόδιστα τὸ ἐν γένει πόνημα τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ἀνακάλυψις τῆς τυπογραφίας, ἀριθμοῦσα 4 αἰῶνας, ἠνάγκασε τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα πρὸς 200 ἐτῶν νὰ δημοσιεύσῃ καταλόγους βιβλίων, ὧν τὰ πρῶτα δοκίμια προσέφερον οὐ μικρὰν ἐκδούλευσιν, καὶ ὧν πασιφανῆ ἔκλαμπα πρῶτό τυπα ἐναπελείφθησαν μέχρις ἡμῶν, ἐξαιρέσει χρονολογικῶν τινῶν ἐσφαλμένων, καὶ γεωγραφικῶν τινῶν τόπων μεταπεποιημένων.

Ὁ Γερμανὸς Schrettinger, ὑποβιβλιοθηκῆριος τῆς μεγάλης τοῦ Μονάχου δημοσίας Βιβλιοθήκης, ὁ διασπᾶσαι πρῶτος τοὺς δεσμούς τῆς ἀρχαίας βιβλιονομικῆς παραδόσεως, καθὼς καὶ πολλοὶ σπουδαῖοι Γερμανοὶ συγγραφεῖς, ἐπιστόματι καὶ μὴ φωνῇ ἀποφαινόμενοι ὅτι τὸ φυσικώτατον καὶ λογικώτατον σύστημα κατατάξεως βιβλίων οὐδὲν ἄλλο εἶναι, εἰμὴ τὸ καθ'

ὕλην σύστημα. Αὐτὸς δὲ ὁ Schrettinger λέγει α οὐδὲν μέχρι τῆς σήμερον ὑπάρχει σύστημα κατατάξεως βιβλιοθηκῶν, ὅπερ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς γενικὸς κανὼν κατατάξεως, καὶ ὅτι διὰ τοῦτο ἕκαστος βιβλιοταξινομὸς εἶναι ἐλεύθερος νὰ δημιουργήσῃ τοιοῦτον. Ἐὰν δὲ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὸ φιλολογικώτερον τῶν Ἑθνῶν, τὴν Γερμανίαν, θέλωμεν ἰδεῖ εἰς τὴν πληθὺν τῶν μεγάλων βιβλιοθηκῶν αὐτῆς, ὅτι οὐδέμια συμφωνία ὡς πρὸς τὴν κατάταξιν ἐνυπάρχει. Ὁ Ebert, ὁ σοφὸς γραμματεὺς τῆς βασιλικῆς βιβλιοθήκης τῆς Σαξωνίας α ἠθέλην εἰσῆμι, λέγει, μέγα κέρδος ἂν τούλαχιστον οἱ Γερμανοὶ συνεφώνουν περὶ τινος γενικῆς ἀποδεκτοῦ συστήματος κατατάξεως ὡς ἔχουσιν ἤδη ὁμοῦς τὰ πράγματα, πάντα Γερμανικῆ βιβλιοθήκη ἔχει τὸ ἴδιον αὐτῆς σύστημα, ἐν μέρει ἀγαθόν, ἐν μέρει κακόν. Οὐδεὶς δὲ Γερμανὸς βιβλιοθηκῆριος δύναται νὰ εὐρῆ ἄκραν εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ ἄλλου» (1) Διὰ τοῦτο ἤθελεν ἀποδᾶναι σχοινοτενὲς καὶ λίαν ἀσκοπον εἰς τὸ νὰ περιγράψῃ τὰ διάφορα συστήματα τῆς ταξινομήσεως τῶν βιβλίων ἐν Εὐρώπῃ, ἐρχομαι μόνον νὰ περιγράψῃ τὸ ἤδη βληθὲν εἰς ἐνέργειαν σύστημα ἡμῶν ἐν τῇ Ἑθνικῇ Βιβλιοθήκῃ τῆς Ἑλλάδος» ὅπερ, ὡς γνωστὸν, ἤρχισεν πρὸ τριῶν ἐτῶν ὑπὸ τινος Γερμανοῦ ταξινομοῦ *Steffenberger* ἀποκαλουμένου, ὃν ἡ Σύγκλητος τοῦ Πανεπιστημίου, κηδομένη τῆς βιβλιοθήκης ἡμῶν, μετεπέμψατο εἰς Γερμανίας δι' ἀδρῶν δαπανῶν, καθόσον τὸ πρὸ αὐτοῦ καταταχθέν σύστημα τοῦ K^o Φρεαρίτου παρεῖχεν ὠραίαν μὲν ὄψιν, δύσκολον ὁμοῦς τὴν εὐρεσιν καὶ μὴ φυσικὴν.

Τὸ σύστημα τοῦ Γερμανοῦ τούτου εἶναι ἀπομίμησις τοῦ ἐντελεστέρου συστήματος ἐν Γερμανίᾳ, ὅπερ ἐσχάτως ἐπραγματοποίησεν ἡ ἐν Βερολίῳ Αὐτοκρατορικῇ Βιβλιοθήκῃ, ἣτις διὰ τὸ ὀλίγον ποσὸν τῶν βιβλίων, ἄτινα ἐλέκτετο, ἠδύνατο νὰ πράξῃ τὴν ἀναμόρφωσιν καὶ κεινοτομίαν ταύτην. Πᾶσαι δὲ αἱ λοιπαὶ τῆς Γερμανίας βιβλιοθήκαι, ὡς περιέχουσιν ἐκατομμύρια τόμων καὶ πρὸ αἰῶνων συστάσαι, δὲν δύνανται τοῦτο νὰ πράξωσιν, ἀνευ πόνου πολλοῦ, δαπάνης οὐ μικρᾶς, καὶ χρόνου οὐκ ὀλίγου.

Τὸ σύστημα τοῦτο, καίτοι φυσικώτερον καὶ

(1) Ἐπεὶ Φρεαρίτου εὐδαίμων πρὸς τὸ κοινόν.

λογικώτερον προβαῖνον, καίτοι ἔχον τύπον καὶ ὑπογραμμὸν τὰ τῶν ἄλλων σφάλματα, ἐν τούτοις δὲν εἶναι καθόλου ἀμοιρον ἐλλείψεων καθόσον ἠδυνήθην ἐξάξω μὲ τὰς ἀσθενεῖς μου δυνάμεις. Τὰς ἐλλείψεις ταύτας ἀπήντων περὶ τὴν ἐφρημογὴν τοῦ συστήματος τούτου, καὶ περὶ τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ἐπαγγελματός μου διότι, ὡς γνωστὸν, ἐπὶ πολλὰ ἔτη διετέλουν ὑπάλληλος τῆς Ἑθνικῆς Βιβλιοθήκης, ὡς εἰρήτης τῶν βιβλίων.

Εἶναι δὲ μεθοδικώτατον, διότι λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀνθρώπου, ὡς ἀνωτέρω εἶπον, καὶ προχωρεῖ ἐπὶ τὸ ἀπλοῦστερον ἀνευ τινος περιπλοκῆς, ὡς κατωτέρω παρατηρεῖ ὁ ἀναγνώστης. Τούτεστιν ἐν μὲν τῇ Εὐρώπῃ μεταφερθέντων τῶν γραμμάτων ὑπὸ τῶν Φινίκων, ἀνεπτύχθησαν ἐν πρώτοις οἱ προπάτορες ἡμῶν Ἕλληνες, εἶτα οἱ Λατίνοι, μετὰ τούτου; οἱ Ἴταλοὶ καὶ Γάλλοι, οὗ διαδέχονται οἱ Γερμανοὶ, καὶ τούτους οἱ Ἀγγλο-Σαξῶνες, κατόπιν δὲ οἱ Σλάβοι καὶ Δανοὶ, καὶ τούτους πάλιν διαδέχεται ἡ Νέα Ἑλλάς. Ἐν δὲ τῇ Ἀσίᾳ προτάσσονται τὰ πρότερον φιλολογικῶς ἀναπτυχθέντα ἔθνη.

Τούτεστιν ἀρχίζει ἀπὸ τὴν *Φιλολογίαν* (*Κλασικὴν*), ἣτις περιλαμβάνει δύο μεγάλα τμήματα, *Ἑλληνικὴν* καὶ *Λατινικὴν*, ὧν ἕκαστη παρακολουθεῖται ἀπὸ τῆς εἰς αὐτὴν ἀνήκοντα *Γλωσσικῆς* (δηλ. *Λεξικῆς*, *Γραμματικῆς* καὶ *Συντακτικῆς*) καὶ τελειώνει μὲ τὴν *Νεωτέραν Φιλολογίαν*, ἣτις περιλαμβάνει τόσα τμήματα, ὅσα ἐν Εὐρώπῃ φιλολογικὰ ἔθνη ἀνεπτύχθησαν, τεθειμένων κατὰ λόγον τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἕκαστου, ὡς διηγήθη ἀνωτέρω.

Εἶτα ἔπονται τὰ *Γλωσσικὰ* τῆς Νεωτέρας Φιλολογίας, ἐν οἷς συμπεριελήφθησαν καὶ τὰ τῶν Ἀσιατικῶν γλωσσῶν, ὡς ὄντων μικρῶν τμημάτων.

Ἴδου δὲ τὸ ἐν γένει διάγραμμα τῆς Ἑθνικῆς Βιβλιοθήκης.

Α'. Ἑλληνικὴ Φιλολογία.

Τὸ τμήμα τῆς Ἑλλην. φιλολογίας περιλαμβάνει τὰ Ἑλλην. Γράμματα μέχρι τοῦ ἔτους 1453. Ἐξαιροῦνται οἱ Ἕλληνες Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, οἵτινες ἀνήκουσιν εἰς τὸ τμήμα τῆς *θεολογίας*, καὶ οἱ Ἕλληνες Νομοδιδάσκαλοι, οἱ λαμβάνοντες θέσιν ἐν τῷ τμήματι τῆς *Νομικῆς*. Τὸ τμήμα λοιπὸν τῆς Ἑλλην. Φιλολογίας περιέχει οὐ μόνον ἀλφειτικῶς τὰ κείμενα

τῶν συγγραφέων ἀλλὰ καὶ τὰ μεταφράσεις, τὰ σχόλια, τὰ νεώτερα ἐρμηνευτικὰ συγγράμματα καὶ τὰ εἰδικὰ ἐπὶ ἑκάστου Λεξικά. Ἡ ὅλη Ἑλλην. Φιλολογία διαιρεῖται εἰς δύο μεγάλα μέρη, ὧν τὸ α. εἶναι αἱ *Συλλογαί*, τὸ β. οἱ *Συγγραφεῖς*, οἵτινες ἅπαντες συμπεριλαμβάνονται ἐν ἐνὶ γενικῷ ἀλφειτικῷ, ἀδιακρίτως τῆς τάξεως αὐτῶν. Ἀποφεύγοντες δὲ τὴν σύχνη μετεχειρίσθημεν τὸ Λατινικὸν ἀλφειτικόν.

Μέρος α. Συλλογαί

- 1) Ἱστορία καὶ Βιβλιογραφία τῆς Ἑλλην. Φιλολογίας (λ. χ. Ἀσωπίου).
- 2) Χρηστομάθειαι (Ραγκαβῆ, Ἐα. μακρίδου κλπ.)
- 3) Συλλογαί (1)
- 4) Γενικὰ ἐρμηνευτικὰ συγγράμματα.
- 5) Περιοδικὰ (ὡς λ. χ. Κόντου Λόγιος, Ἐρμῆς).

Μέρος β. Συγγραφεῖς.

- 1) Συγγραφεῖς ἀνώνυμοι
- 2) » ὀνοματισμένοι

Β'. Λατινικὴ Φιλολογία.

Ἡ Λατιν. φιλολογία εἶναι κατεταγμένη κατὰ τοὺς αὐτοὺς κανόνας ὅπως καὶ ἡ Ἑλλην. Καὶ ἐν τῇ Λατιν. Φιλολογίᾳ δὲν συμπεριλαμβάνονται οἱ Πατέρες Λατίνοι τῆς Ἐκκλησίας καὶ οἱ Νομοδιδάσκαλοι. Οἱ δὲ Νεο-Λατίνοι, καθὼς ὀλίγοι, συμπεριλαμβάνονται ἐν ἐλαχίστῳ τμήματι πλησίον ταύτης οὕτω περιέχει τὰ ἐξῆς.

Μέρος α. Συλλογαί.

- 1) Ἱστορία καὶ βιβλιογραφία τῆς Λατιν. Φιλολογίας.
- 2) Χρηστομάθειαι.
- 3) Συλλογαί.
- 4) Γενικὰ ἐρμηνευτικὰ συγγράμματα.

() Εἰς τὰς Συλλογὰς τούτας περιλαμβάνονται τὰ ἐξῆς ἀλφειτικῶς, ὡς βλέπει ἀναγνώστης. I. ἀνέκδοτα, II. *anthologia graeca*, III. *apophthegmata*, IV. *Biblioteca*. V. *Oratores*. VI. *poetae* 1) *bucolici*, 2) *elegiaci* 3) *epici* 4) *jambularum* 5) *gnomici* 6) *heroici* 7) *hgyorum* 8) *lyrici* 9) *philosophici* 10) *scenici* (tragic) 11) *scenici* (comici).

VII *Rhetores*. VIII *scriptores* 1) *astronomi* 2) *epistolographi* 3) *attici* 4) *erotici* 5) *geografici* 6) *geoponic* 7) *grammatici* 8) *historici* 9) *byzantinae* 10) *historiae Romanae* 11) *mathematicae* 12) *medici* 13) *metrici* 14) *metrologi* 15) *musiae artis* 16) *mythologize* 17) *paroemiorum* 18) *philosophi* 19) *physici* 20) *physiognomici*.

Μέρος β'. Συγγραφείς.

- 1) Συγγρ. ανώνυμοι
- 2) » ὀνοματισμένοι

Γ'. Νεοελλην. Φιλολογία.

- 1) Συγγραφείς ανώνυμοι.
- 2) » ὀνοματισμένοι.

Γλωσσικά.

Τὸ τμήμα τῆς Ἑλλ. Γλώσσης χωρίζεται εἰς δύο, εἰς τὴν Ἀρχαίαν καὶ Νέαν. Τῆς δὲ Λατινικῆς κατατάσσονται κατ' ἀλφαιβητικὴν τάξιν, κατὰ τὰ ὀνόματα τῶν συγγραφέων, ἢ παρὰ τοῖς ἀνώνυμοις κατὰ τὴν κυριωτέραν λέξιν τοῦ τίτλου, ἐπὶ τῇ βάσει πάντοτε τοῦ Λατινικοῦ ἀλφαιβήτου.

Ἐν τέλει δ' ἀμφοτέρων τμημάτων τίθενται διάφοροι ἐπιστημονικαὶ διατριβαὶ δεδεδεμένοι ὁμοῦ εἰς τόμους, ἐκάστη τῶν ὁποίων θὰ ἦναι ἐγγεγραμμένη εἰς τὴν προσήκουσαν θέσιν ἐν τῷ καταλόγῳ οὕτω λοιπὸν τέτακται ὡς ἑξῆς.

α. Ἑλλ. Γλῶσσα.

Ἀρχαία Ἑλληνική	1) Συγγραφείς ἀνώνυμοι
	2) » ὀνοματισμένοι
Νεοελληνική	1) Συγγρ. ἀνώνυμοι
	2) » ὀνοματισμένοι

β. Λατινική Γλῶσσα.

- 1) Συγγραφείς ἀνώνυμοι
- 2) » ὀνοματισμένοι

Δ'. Νεωτέρα Φιλολογία.

Μέρος α. Ἱταλική.

- 1) Ἱστορία καὶ βιβλιογραφία τῆς Ἱταλικῆς Φιλολογίας.
- 2) Χρηστομάθειαι.
- 3) Περιοδικὰ συγγράμμ.
- 4) Συγγραφεῖς ἀνώνυμοι

Μέρος β. Γαλλική.

- 1) Ἱστορία τῆς Γαλλικῆς Φιλολογίας
- 2) Χρηστομάθειαι
- 3) Περιοδικὰ συγγράμμ.
- 4) Συγγραφεῖς ἀνώνυμοι

Μέρος γ'. Γερμανική.

- 1) Ἱστορία τῆς Γερμανικῆς Φιλολογίας
- 2) Περιοδικὰ συγγράμμ.
- 3) Συγγραφεῖς ἀνώνυμοι

Μέρος δ'. Ἀγγλική καὶ Ἀμερικανική.

- 1) Ἱστορία τῆς Ἀγγλικῆς καὶ Ἀμερικαν. φιλολογίας.
- 2) Χρηστομάθειαι.
- 3) Συλλογαί
- 4) Περιοδικὰ συγγράμμ.
- 5) Συγγραφεῖς ἀνώνυμοι.

Ε'. Ποικίλη Φιλολογία.

- 1) Συλλογαί
- 2) Σλαβικὴ φιλολογία
- 3) Ἀσιατικὴ καὶ Ἀφρικανικὴ φιλολογία

ΣΤ'. Γλωσσολογία Γενική.

- 1) Γενικά πολὺγλωσσα (λ. χ. 4 γλωσσῶν Λεξικά).
 - 2) Περιοδικὰ Συγγράμματα.
- (Κατόπιν ἔπονται τὰ Γλωσσολογικὰ ὄλων τῶν ἔθνων κατ' ἀλφαιβητικὴν τάξιν αὐτῶν.

- 1) Aine
- 2) Albanais
- 3) Allemand
- 4) Anglais
- 5) Arabes
- 6) Armenien
- 7) Basque
- 8) Bengale
- 9) Bornu
- 10) Beltique
- 11) Chaldées
- 12) Chinois
- 13) Coptes
- 14) Danois
- 15) Egyptien
- 16) Espagnol
- 17) Esthne
- 18) Ethiópe
- 19) Etrusque
- 20) Filandais
- 21) Francais
- 22) Galla
- 23) Hebreu
- 24) Hindonstani

- 25) Hollandais
- 26) Illiriques
- 27) Islandais
- 28) Italien
- 29) Kassi
- 30) Malais
- 31) Mongol
- 32) Norvegien
- 33) Oji
- 34) Pali
- 35) Pehlsie
- 36) Persan
- 37) Phenicien
- 38) Polonais
- 39) Portugais
- 40) Prakrit
- 41) Russe
- 42) Sanscrit
- 43) Serve
- 44) Slave
- 45) Slowenien
- 46) Syriaque
- 47) Tamul
- 48) Tatarre
- 49) Ture
- 50) Vallaque
- 51) Vei
- 52) Zulu

Ζ'. Αρχαιολογία καὶ Ἐπιγραφική.

Μέρος α. Αρχαιολογία

- 1) Τόμοι συμμίκτων.
- 2) Περιοδικὰ συγγράμμ.
- 3) Γενικά Ποικίλα.
- 4) Ἑλληνικ. καὶ Ῥωμαϊκὴ ἀρχαιολογία.
- 5) Ἀρχαιολογ. τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ἀσίας.
- 6) » τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς

Μέρος β. Ἐπιγραφική.

- 1) Ἑλληνικὴ Ἐπιγραφικὴ
- 2) Λατινικὴ »
- 3) Ἐπιγραφικὴ τῆς Ἀσίας

Η'. Καλλιτεχνία.

- 1) Περιοδικὰ συγγράμμ.
- 2) Γενικά καὶ ποικίλα
- 3) Ζωγραφίαι καὶ συγγενεῖς τέχναι
- 4) Πλαστικαὶ τέχναι

- 5) Ἀρχιτεκτονικὴ.
- 6) Μουσικὴ.
- 7) Δραματικὴ τέχνη.

Θ'. Τεχνολογία.

- 1) Περιοδικὰ συγγράμματα.
- 2) Γενικά καὶ ποικίλα.
- 3) Ἐμπόριον, Ναυτικὴ, Συγκοινωνία.
- 4) Γεωργικὴ καὶ Οἰκιακὴ οἰκονομία.
- 5) Κτηνοτροφία, Ἴπποτροφία, Ἴππικὴ.
- 6) Δασονομία, Κυνήγιον, Ψαρικὴ.
- 7) Κηπούρευμα, ἀμπελοουργία.
- 8) Μεταλλεῖα.
- 9) Βιομηχανία.
- 10) Παιγνίδια (ὄλοι ὅσοι περὶ χαρτοπαιγνίων ἔγραψαν).

I'. Ἱστορία.

- 1) Τόμοι συμμίκτων
- 2) Περιοδικὰ συγγράμματα.
- 3) Γενικὴ καὶ ποικίλη ἱστορία.
- 4) Παλαιὰ Ἱστορία.
- 5) Νεωτέρα Ἱστορία
- 6) Ἑλλ. ἱστορία Παλαιὰ καὶ Νέα
- 7) Ἱστορία τῆς Ἰταλίας
- 8) » » Ἰσπανίας καὶ Πορτογαλίας
- 9) » » Γαλλίας
- 10) » » Γερμανίας
- 11) » » Πρωσσίας
- 12) » » Αὐστρίας καὶ Οὐγγαρίας
- 13) » » Ἑλβετίας
- 14) » » Ὀλλανδίας καὶ Βελγικῆς
- 15) » » Ἀγγλίας
- 16) » » Δανίας καὶ Σκανδιναυίας
- 17) » » Ρωσσίας καὶ Πολωνίας
- 18) » » Μολδοβλαχίας καὶ Σερβίας
- 19) » » Τουρκίας
- 20) » » Ἀσίας
- 21) » » Ἀφρικῆς
- 22) » » Ἀμερικῆς
- 23) » » Αὐστραλίας

ΙΑ'. Βοηθητικὰ Ἐπιστήμαι τῆς Ἱστορίας.

Μέρος α. Βιογραφία καὶ χρονολογία.

- 1) Γενικά βιογραφικά
- 2) Ἰδιαιτέραι βιογραφίαι
- 3) Γενεολογία καὶ σημειωτικὴ

- 4) Χρονολογία
- 5) Παλαιογραφία και Διπλωματική.

Μέρος β'. *Μυθολογία.*
κατ' αλφαβητικήν τάξιν τῶν ὀνομάτων
τῶν συγγραφέων.

Μέρος γ'. *Γεωγραφία και Περιηγήσεις.*

- 1) Τόμοι συμμικτων
- 2) Περιοδικὰ συγγράμματα.
- 3) Γενική και Ποικίλη Γεωγραφία
- 4) Γεωγραφία τῆς Εὐρώπης
- 5) » » Ἑλλάδος
- 6) » » Ἰταλίας
- 7) » » Ἰσπανίας και Πορτογαλλίας
- 8) » » Γαλλίας
- 9) » » Γερμανίας
- 10) » » Πρωσίας
- 11) » » Αὐστρίας
- 12) » » Ἑλβετίας
- 13) » » Ὑλλανδίας και Βελγικῆς
- 14) » » Ἀγγλίας
- 15) » » Δανίας και Σκανδιναυίας
- 16) » » Ρωσίας και Πολωνίας
- 17) » » Μολδοβλαχίας
- 18) » » Τουρκίας
- 19) » » Ἀσίας
- 20) » » Ἀφρικῆς
- 21) » » Ἀμερικῆς
- 22) » » Αὐστραλίας

ΙΒ'. Θεολογία.

- 1) Περιοδικὰ Θεολογικά
- 2) Πάλαια και Νέα Διαθήκη
- 3) Ἐξηγήσεις και Ἑρμηνεῖαι
- 4) Διδαχαί και Λόγοι
- 5) Ἑυαγγέλια
- 6) Καθολική Θεολογία (Πατρολογία)
- 7) Προτεσταντική Ἱστορία

ΙΓ'. Νομική.

- 1) Φιλοσοφία τοῦ Δικαίου και φυσικὸν Δίκαιον
- 2) Ἀλληλεθνεὲς Δίκαιον
- 3) Δημόσιον »
- 4) Ἐκκλησιαστικ. »
- 5) Ποινικὸν »
- 6) Ἐμπορικὸν και Ναυτικὸν Δίκαιον
- 7) Δικαιοδοσία

- 8) Jus Feudale (φεουδαλικὸν)
- 9) Ρωμαϊκὸν Δίκαιον
- 10) Ἑλληνικὸν »
- 11) Ἰταλικὸν »
- 12) Ἰσπανικὸν »
- 13) Γαλλικὸν »
- 14) Γερμανικὸν »
- 15) Ἑλβετικὸν »
- 16) Ὑλλανδικὸν και Βελγικὸν
- 17) Σκανδιναυικὸν Δίκαιον.
- 18) Ρωσικὸν και Πολωνικὸν
- 19) Οὐγγρο-Βλαχικὸν Δίκαιον
- 20) Τουρκικὸν »
- 21) Ἀσιατικὸν »
- 22) Ἀμερικανικὸν »

ΙΔ'. Ἱατρική.

- 1) Περιοδικὰ συγγράμματα.
- 2) Γενικὰ και Ποικίλα Ἱατρικὰ
- 3) Ἀνατομία και Φυσιολογία
- 4) Παθολογία και Θεραπευτικὴ
- 5) Μαιευτικὴ
- 6) Ψυχικαὶ Νόσοι.
- 7) Χειρουργικὴ
- 8) Λιαστικὴ
- 9) Ἱατρικαὶ Πηγαί
- 10) Ἱατροδικαστικὴ
- 11) Φαρμακολογία
- 12) Ἱππιατρικὴ

ΙΕ'. Φυσικαὶ Ἐπιστῆμαι.

Μέρος Α'.

- 1) Φυσικὴ
- 2) Φυσικὴ Ἱστορία
- 3) Ζωολογία
- 4) Βοτανικὴ
- 5) Γεωλογία και ὄρυκτολογία

Μέρος Β'.

- 1) Μαθηματικὴ
- 2) Ἀστρονομία

ΙΣΤ'. Πολιτικαὶ Ἐπιστῆμαι.

- ΙΖ'. Φιλοσοφία.
- ΙΗ'. Παιδαγωγία.
- ΙΘ'. Ἀκαδημαϊκά.
- Κ'. Περιοδικὰ ἐν γένει.
- ΚΑ'. Ἐγκυκλοπαιδικὰ.

ΚΒ'. Βιβλιογραφία και βιβλιοθηκο-
λογία.

ΚΓ'. Φιλοσοφικὴ Ἱστορία.

ΚΔ'. Στρατιωτικά.

ΚΕ'. Σύμμικτα.

Οὕτω λοιπὸν κατ' αλφαβητικὴν τάξιν τοῦ
ὀνόματος τῶν συγγραφέων, ἢ τοῦ κυριωτέρου
τίτλου, παρατίθεται ὁ Γερμανὸς Στεφφενχάγκεν τὴν
ὅλην τάξιν τῶν βιβλίων, διαίρων ταῦτα εἰς τρεῖς
μόνον μεγέθη διὰ τὴν τοῦ χώρου οἰκονομίαν.
Ἡρῶτον ἀρχεται ἀπὸ τὰ εἰς *φύλλον*, δεύτερον
ἀπὸ τὰ εἰς 4ον και τρίτον, ὅλα τὰ λοιπὰ με-
γέθη προϋποθέτων εἰς 8ον, ἐξακολουθεῖ νὰ κα-
τατάσσῃ κατ' αὐξοῦντα ἀριθμὸν ἀρχόμενον ἀπὸ
τὰ εἰς *φύλλον*. Αἱ δεξιόλιγισται τοῦ συστήματος
τούτου ἀπαντῶμενοι ἑλλείψεις δύνανται νὰ ἀ-
ναπληρωθῶσι, τοσοῦτο μᾶλλον, καθ' ὅσον
προσταταὶ τοῦ Ἑθνικοῦ τούτου Πανελληνίου
ἰδρύματος Ἐφοροὶ Κ. Σ. Κόμνος, οὐτινος ὁ ἀσκη-
νός Ζηλὸς και ἡ περὶ τὴν τακτοποίησιν ἐπιμέ-
λει οὐ μόνον θέλει φέρει εἰς πέρας τὸ ἀπαξ-
βληθὲν μετὰ κόπου πολλοῦ τούτο σύστημα, ἀλλὰ
προσέτι θέλει δικαίως, ὡς ἀπὸ τινος χρόνου
παρατηρεῖται, τὴν Βιβλιοθήκην κινδυνεύσαν
νὰ εὐρεθῇ εἰς τὸ μεταίχμιον τῆς φθορᾶς και παν-
τελοῦς ἀπωλείας τῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Φεβρουαρίου 1871.

ΙΩΑΝ. Κ. ΤΣΗΝΟΥΡΙΑΣ.

πρόην ὑπέλληλος· εἰς Ἑθνικῆς Βιβλιοθήκας.

Ο ΠΕΤΑΣΟΣ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ

ΤΟΥ Β'.

ΔΙΗΓΗΜΑ

Οὐδέποτε ἴσως ἡ μεγαλειότης τοῦ Φραγκί-
σκου ὁ Β' εἶχε φυσιογνωμίαν τοσοῦτον φαιδρῶν,
ἤθος τοσοῦτον χάρμεν, ὅσην προΐαν τινὰ τοῦ ἔ-
τους 1821. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην αἱ λου-
τρῶνας ἤσαν σπάνιοι ἐν Βιέννῃ, τὸ δὲ ἀντίτιμον
ὅπερ ὤρειλέ τις νὰ πληρώσῃ, εἰσερχόμενος ἐν
αὐταῖς, δὲν ἐπέτρεπε τῷ μικρῷ λαῷ νὰ πλη-
σιάσῃ. Φραγκίσκος ὅθεν ὁ Β' ταύτην ἀφορῶν
τὴν τῶν πραγμάτων κατάστασιν, διέταξε νὰ
κατασκευάσῃ δύο λουτρῶνας ὅπισθεν τοῦ Au-
garten, τὸν μὲν διὰ τοὺς ἀνδρας τὸν δὲ διὰ

τὰς γυναῖκας, ἐν οἷς ἄπαντες ἠδύναντο νὰ λού-
ωνται ἀνευ ἀμοιβῆς τινος.

Τῇ 14 Ἰουνίου 1821 ὁ διευθύνων τὰς ἐργα-
σίας ἀρχιτέκτων ἤλθεν ἐν ἀγγελίῃ τῷ κύτοκρά-
τορι ὅτι τὰ πάντα ἐπερατώθησαν και ὅτι οἱ ἐν-
δεέστεροι τῶν ὑπηκόων τοῦ δὲν ὀκ ἐστεροῦντο
τοῦ λοιποῦ τῆς σωτηρίου ἐπιβόρῃς τῶν ὑδάτων
τοῦ Δουνάβεως.

Αὕτη δ' ἦν ἡ τὸ φύσει σοβαρὸν πρόσωπον τοῦ
αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας φαιδρῶνατος ἀγγε-
λίς, και μειδίαιμα εὐχρηστῆσεως· ἐπὶ τῶν χει-
λέων τοῦ ἐνεγκοῦσα. Περιεκυκλοῦτο δὲ ὑπὸ τῶν
πρωτίτων ἀξιωματικῶν τοῦ κράτους, ὅτε ὁ
ἀρχιτέκτων, ὅστις ἐκαλεῖτο Weissberg, παρ-
ουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ ἡγεμόνος.

— Κύριε Weissberg, τῷ εἶπε Φραγκίσκος
ὁ Β', τὸ πάλαι ἔθος ἦν ν' ἀμοιβωπιθῆναι δώρου οἰ-
ουδήποτε τὴν εὐχαρίτησιν, ἣν προὔξει οἱ κομι-
στῆς καλῆς ἀγγελίας· τὸ ἔθος δὲ τοῦτο κατε-
στράφη, και λίαν ἀδίκως βεβαίως, ἀλλὰ θέλω
ν' ἀναζήσῃ πρὸς χάριν σας. Ὑπάγετε ὅθεν νὰ
λάβητε, πρὶν ἢ μᾶς ὀδηγήσῃτε εἰς Augarten,
και ὡς δαίγματα ἰδιαιτέρας ὑπολήψεως, ἣν πρὸς
ὑμᾶς τρέφομεν, ἀπ. δεῖξιν τῆς εἰγνωμοσύνης μας.

Εἰς τοὺς λόγους τούτους τοῦ κυρίου των, πάν-
τες οἱ παριστάμενοι ἀξιωματικοὶ ἐβρίψαν βλέμμα
φθόνου πρὸς τὸν ἀρχιτέκτονα, τοῦ ὁποῖου ἡ καρ-
διά ἐπαλλεν ἐκ χαρᾶς, κακῶς ἀναστελλομένης.

— Τίς ἄρα ἡ λαμπρὰ ἀμοιβή, ἣν τῷ ἐπιφυ-
λάσσηται ὁ αὐτοκράτωρ; Διὰ τίνος ἀντιτίμου
ὀκ πληρώσῃ τὰς ὑπηρεσίας τοῦ Weissberg;
Ἐνῶ κατὰ τὸν χρόνον τῶν ἐρωτήσεων τού-
των, ἐνδομύχως γιννόμενων ὑπ' ἐκάστου τῶν
θεατῶν, ἠφωροῦντο ὅλων τὰ πνεύματα, Φραγκί-
σκος ὁ Β' ἠτοιμάζετο νὰ τιμήτῃ δ' ἐπισκέψεως
τοὺς πρὸς ἀποκλειστικὴν τοῦ λαοῦ χρῆσιν κατ-
σκευασμένους δύο λουτρῶνας.

Ἦδη περιεβάλλετο τὸ ἐκ κυανοῦ ἐριούχου ἐν-
δυμα, ὅπερ ἔφερε συνήθως, ἐξερχόμενος ἀγνω-
στος, και ὅτε, ὡς ὁ αὐτοκράτωρ Ἰωσήφ, ὁ σε-
βαστὸς πάππος του, διέτρεχε τὴν πρωτεύουσαν,
ἀπογυμνούμενος τῶν σημάτων τοῦ βαθμοῦ του,
ὅπως κάλλιον γνωρίσῃ τὰς εὐχὰς και τὰς ἀ-
νάγκας τῶν ὑπηκόων του· ἡ μεγαλητέρα σιωπὴ
ἐπεκράτει κύκλω του· Φραγκίσκος δὲ ὁ Β' ἠ-
στραφεῖς πρὸς τὸν ἀρχιτέκτονα.

— Κύριε Weissberg, τῷ εἶπε, γιννώσκωμεν
πόση ἀτρυτοὶ εἰσιν αἱ προσπάσεις, ἃς κατε-
βλάτε ὑπὲρ τοῦ ἀτόμου μας, ἀναμένοντες ὅμως

τὸ νόμιμον ἀντίτιμον τῶν ἔργων σας, τὸ ὁποῖον ὠρίσαμεν δι' ὑμᾶς, δέχθητε τὸ ἐνθύμημα τοῦτο, ὅπερ σοὶ προσφέρει ὁ φίλος οὐχὶ δὲ ὁ ἡγεμῶν.

Εἰπὼν τὰς λέξεις ταύτας Φραγκίσκος ὁ Β' προσέφερε τῷ ἀρχιτέκτονι τὸν οἰονεὶ μέλανα πῖλον πέτασον, ὅστις προφύλασσε τὴν αὐτοκρατορικὴν του κεφαλὴν, ὅσκις τὸ ἐκ κυανοῦ ἐριούχου ἐνδυμα ἤπετο τῶν σεβαστῶν ὄμων του.

Πρὶν δ' ἢ ἐξηγήσωμεν ὅτι αὕτη ἡ τοῦ τῆς Αὐστρίας αὐτοκράτορος πράξις δύναται νὰ παρουσιάσῃ ἕξαιλλον τοῖς ἀναγνώσταις, θὰ τοὺς ἐρωτήσωμεν ἐάν εἶδον ποτὲ τὴν προτομὴν Φραγκίσκου τοῦ Β' τὴν ἐκ μαρμάρου τῆς Καράρας, ἐπὶ παραδείγματι δὲ τὴν ὑπὸ Ζωνᾶ, ἢ τις εὐρίσκειται ἐν τῇ τρίτῃ αἰθούσῃ τοῦ τῆς φυσικῆς, μηχανικῆς καὶ φυσικῆς ἱστορίας σπουδαστηρίου τῆς Βιέννης. Ὅσοι ἔστησαν πρὸ τοῦ κατὰ πάντα ἀξιοσημειώτου τούτου ἔργου, καὶ ἰδίᾳ ὑπὸ τὴν σχέσιν τῆς ὁμοιότητος, ἠδυνήθησαν νὰ βεβαιωθῶσιν ὅτι ἡ κεφαλὴ τοῦ αὐτοκράτορος μακρὰν τοῦ νὰ ἦναι στρογγύλη, εὐρεῖα ἢ ὠσειδῆς, ὡς ἡ τοῦ πλείστου μέρους τῶν ἀνθρώπων, ἦν μακρὰ καὶ σχήματος; κωνικοῦ τοῦναντίον, οἱ δὲ κρόταφοὶ του σφόδρα ἐπίπεδοι, κατεδείκνυον ἐπὶ πλέον ἐξέχοντα τὰ ἐκατέρωθεν τοῦ μετώπου του ὀστᾶ. Ἡ τοῦ σχηματισμοῦ αὕτη ἰδιοτροπία καθίστα ὅθεν τὴν κεφαλὴν Φραγκίσκου τοῦ Β' δυσκολωτάτην πρὸς τὸ καλύπτεσθαι. Ἦτο ἐπομένως σπάνιον, σχεδὸν ἀδύνατον, ὁ ἐπιτετραμμένος τὴν μέριμναν ταύτην τεχνίτης νὰ δυνήθῃ νὰ θριαμβεύσῃ κατ' ὀλίγον κατὰ τῶν ἀνυπερβλήτων δυσχερειῶν, τὰς ὁποίας ἡ φύσις ἀντέτασσε πρὸς τὴν ἰκανότητά του. Μόνος δ' ὁ χρόνος, καὶ συνεχῆς τις γρήσις, μαλάσων τὸ πεπατημένον ὑψάσμα, κατέρχοντο νὰ παραγάγῃ τὸ θαύμα τοῦτο. Μαντεύει τις ὅθεν ἐκ τούτου πόσω ἦν προσφιλεῖς τῷ αὐτοκράτορι πέτασος, ὅστις ἐφημερεύετο ἐντελῶς τῇ κεφαλῇ, πέτασος, ὅστις δὲν ἦτο οὔτ' εὐρύς, οὔτε στενός, οὔτε ὄχληρός, οὔτε γελότος, ὅστις διέγραφεν ὡς εἰπεῖν, ὡς τύπος νοήμων, τὰς ἀνωμαλίας τοῦ μέρους τοῦ τοῦ σώματος, ὅπερ ὠρίσται ἵνα καλύπτεται. Ἐννοεῖ δὲ τις πόσω μεγάλη ἦν ἡ θυσία, ἢ ἕκαστος Φραγκίσκος ὁ Β' δίδων τὸν πιστὸν τρίγωνον πέτασόν του τῷ ἀρχιτέκτονι Weissberg. Ἀπόδειξις ἦν εὐνοίας, ἀπέναντι τῆς ὁ

ποίας ἡ θυσία ποσότητος σημαντικῆς; καθίστατο πρᾶγμα τετριμμένον καὶ οὐδενὸς ἄξιον. Ἄλλ' ὁ Weissberg δὲν ἐσκέπτετο ὁμοίως ἀναμφιβόλως, διότι εἶχε τὴν φήμην ἀνδρὸς ὀλίγον φιλοχρημάτου. Ὁ πρῶτος δὲ βεβαίως χιλιάδα δουκάτων ἢ ἄλλως καὶ φορινίων, ὄλων τῶν πετάσων τοῦ αὐτοκράτορος. Τὸ τεκμήριον ὅμως, ὅπερ ἀντὶ τούτων ἐλάμβανε, περιώριζε τὰς ἐλπίδας, ἃς εἶχον γεννήσει ἐν αὐτῷ οἱ εὐνοϊκοὶ τοῦ κυρίου του λόγοι. Ἦτο ἰκανῶς γέρον κλάξ ἐν τούτοις, ἵνα πνίξῃ ἐν τῷ βῆθει τῆς καρδίας του τὴν ἀπαρέσκεϊαν καὶ μάλιστα τὸν θυμὸν, ὁ ἠθάνετο δι' ὁ μείδιμα ἀπατηλὸν διεχαράσσετο ἐπὶ τῶν χειλέων του, ἀποκρινομένου Φραγκίσκῳ τῷ Β'.

— Μεγαλειότατε! εὐγνωμονῶ ὑμῖν τὰ μέγιστα διὰ τὴν εὐνοϊαν ταύτην! Ὁ πέτασος οὗτος, ὃν ἔφερον ἡ μεγλειότης σας εἶναι δι' ἐμὲ κειμήλιον, τὸ ὁποῖον δὲν θὰ ἠλλοσσον ἀνθ' ὄλων τῶν ἡσαυρῶν τοῦ κόσμου. Ὑπάγω ὅθεν παρεῖθε, ἐάν εὐδοκῆτε νὰ μοὶ τὸ ἐπιτρέψητε, νὰ τὸν κρεμάσω ἐν τῷ οἴκῳ μου. Θέλει εἰσεῖναι δὲ τὸ πολυτιμότερον μέρος τῆς κληρονομίας, ἢ ὁ ἀφίσω τῇ θυγατρὶ μου.

— Ὑπάγετε, ἀπήντησεν ὁ αὐτοκράτωρ, θὰ ἔλθητε δὲ νὰ μᾶς συναντήσητε εἰς Augarten.

Κατ' αὐτὴν ταύτην τὴν προῖαν τῆς 14 Ἰουνίου 1821, ἀνὴρ τριακονταπενταετίας περίπου περιεφέρετο μονήρης ἐν ταῖς χλοεραῖς δειροστοιχίαις τοῦ Πρατέρου. Τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνδρὸς τούτου προσέειδε βαθεῖαν θλίψιν. Ἔσθ' ὅτε δάκρυ λαθραῖον ὠλισθαίνει τῶν βλεφάρων του, προσέει δ' ἡ ζωηρότης του κατεβάλλετο, τὸ δὲ βλέμμα του ἦν ἀμαυρὸν καὶ ἀπειλητικόν. Ἐπληττε τότε μετὰ θυμοῦ τὴν ἀμμον τῶν δειροστοιχιῶν διὰ τῆς πτέρνης τῶν ὑποδημάτων του.

Ἦν δ' οὗτος Λεοπόλδος ὁ Σπιελδόρφος, πρῶτος ἰατρός τοῦ 3^{ου} συντάγματος τῶν θωρακοφόρων, σταθμεύοντος τότε ἐν Βιένῃ.

Προσπαθήσωμεν ἤδη ν' ἀρπάσωμεν λέξεις τινὰς τῶν διακεκομμένων φράσεων, αἵτινες ἐκφεύγουσι τῶν χειλέων του, καὶ θὰ ἐννοήσωμεν ἀναμφιβόλως τὸ αἴτιον τῆς κατεχούσης αὐτὸν ἀπελπισίας.

— Βάρε πάτερ! ἐμορμούρισεν ὁ Σπιελδόρφος, στὰς πρὸ μεγαλοπρεποῦς φιλόρα, ἐφ' ἧς προσήλωσε τὸ βλέμμα ὄνομα ἀκηλίδωτον,

ἐπαγγέλιμα ἐντιμον, ἔρωσ ἀνευ ὀρίων δὲν εἶναι τίτλος ἰκανὸς ὅπως ἀπολαύσω τὴν χεῖρα τῆς θυγατρὸς σου!

Βάρε πάτερ! ἐπανέλαθε, ποιήσας βήματ' αἰτιὰ καὶ τοποθετηθεὶς ἀπέναντι καστανέας ἀνθούσης.

Μετὰ στιγμὴν δὲ σιγῆς ἐπανελάθεν, ἐσχιζὼν τὴν καστανέαν δι' ἀπειλητικῆς χειρονομίας.

— Δὲν γι' ὠσκεις λοιπὸν ὅτι τὴν θάνατόν μου, τὴν θανατικὴν μου καταδίκην ἀπήγγειλας! Ἄνευ τῆς Λουίζης ἡ ζωὴ μοὶ εἶναι ἀπεχθής! καὶ σὺ ἠρνήθης νὰ μ' ἐνώσῃς μετ' αὐτῆς, διότι ἀπέναντι πλουσίας προικὸς δὲν ἔχω ἢ φήμην τιμιότητος νὰ τῇ προσφέρω, μετ' ὀλίγης διασημότητος, καὶ καρδίαν σφόδρα ἐρωτόληπτον.

«Φιλάρργε Weissberg! ἀνέκραξεν, ἐξακολουθῶν τὴν πορείαν του, ὁ Θεὸς θὰ σε τιμωρήσῃ, διότι προὔξενισας τὴν δυστυχίαν μου καὶ τὴν τοῦ τέκνου σου.

Μετὰ νέαν δὲ σιγὴν στιγμῶν τιων.

— Ἄγωμεν, θάρρος, ἐπανελάθε, στὰς παρὰ τὰ τελευταῖα δένδρα τοῦ Πρατέρου δὲν πρόπει ν' ἀπελιζώμεθα. Ἡ Λουίζα μ' ἀγαπᾷ, εἶμι δὲ βέβαιος περὶ τούτου, ὥστε ἴσως κατορθώται νὰ κάψῃ τὸν πατέρα τῆς. Καὶ ἔπειτα ὁ Θεὸς θὰ λάβῃ οἶκτον ὑπὲρ ἡμῶν.

Ὁ σύντομος οὗτος μονόλογος μᾶς ἀπαλλάσσει τοῦ νὰ εἰσελθῶμεν εἰς ἐκτενεστέρως λεπτομερεῖας. Ὁ Λεοπόλδος διεκρίνωσεν ἡμῖν τοὺς βαθυτέρους στοχασμοὺς τῆς καρδίας του. Γινώσκωμεν δηλονότι ἤδη ὅτι ἐράται τῆς θυγατρὸς τοῦ ἀρχιτέκτονος Λουίζης, ὅτι ἡ νεανὶς συμμερίζεται τὸν ἔρωτά του, ἀλλ' ὅτι ἡ πενία τοῦ Σπιελδόρφου ἦν τὸ μόνον αἴτιον τῆς ὑπὸ τοῦ Weissberg ἀπρόψευδος τῆς περὶ γάμου σιτήσεως, ἢ τῷ ἀπηύθυνεν ὁ ἰατρός τοῦ 3^{ου} συντάγματος τῶν θωρακοφόρων.

Ἄλλ' ἐξακολούθησεν τὴν διήγησιν μας.

Ὁ Λεοπόλδος παρήτησε τὸν περίπατον, ὃν ἐδημιούργησεν, ὡς εἰπεῖν, ὁ αὐτοκράτωρ Ἰωσήφ, ἠκολούθησε τὸ προχάστιον Jaegerzeil καὶ ἀφ' ἑκείνου τέλος εἰς τὸν οἶκον του. Ἐμέλλε δὲ νὰ κλείσῃ τὴν θύραν, ὅτε φωναὶ καὶ φοβεροὶ θόρυβοι ἀντήχησαν ὀπισθὲν του. Ἐπήγαζον δὲ ἐκ γείτονος οἰκίας, εἶδους κληλείου, ἐν ᾧ συνήρχοντο συνήθως οἱ τῆς φρουρᾶς στρατιῶται.

Οἱ θωρακοφόροι τοῦ 3^{ου} συντάγματος εἶχον

ἐπεκτείνει ἐιδικώτερον τὴν προστασίαν των ἐπὶ τοῦ ἐκ τοῦ καπνοῦ μέλανος τούτου καπνίου.

Κατὰ συνέπειαν δὲ, ὁ Σπιελδόρφος, ὑποθέτων, καὶ δικαίως, ὅτι δυσάρεστος τις ρῆξις μεταξὺ τῶν στρατιωτῶν τῶν διαφόρων ταγμάτων ἠδύνατο νὰ ἦναι τὸ αἴτιον τοῦ μεγάλου τούτου θορύβου, ἔσπευσε νὰ διαβῆ τὸν οὐδὸν τοῦ καπνίου. Ἡ παρουσία του δὲ μόνη, οἱ συνδιαλλακτικοὶ λόγοι του, ἡ γοητεία τοῦ βαθμοῦ του, ἡ αὐστηρότης του ἐμελλον νὰ δαμάσσει τοὺς ἀσθενεστέρους καὶ νὰ προλάβωσιν ἴσως δυστύχημά τι.

Ἄμα παρατηρηθέντος τοῦ Λεοπόλδου, ἡ σιωπὴ ἀποκατέστη ὡς διὰ μαγείας. Τὸ ἀποτέλεσμα δὲ τοῦτο δὲν ἔχει τι τὸ ὑπερβάλλον διὰ τοὺς γινώσκοντας πᾶσαν τὴν ἐν τῷ αὐστριακῷ στρατῷ αὐστηρότητα τῆς πειθαρχίας, τὸ ἀκαμπτὸν τῶν στρατιωτικῶν νόμων καὶ τὴν παθητικὴν ὑπακοὴν τῶν στρατιωτῶν πρὸς τοὺς ἀνωτέρους των. Ἡ δρασκόντως νομοθεσία μετεφέρθη ἐν τοῖς στρατοπέδοις.

— Ἐμάχοντο ἐναῦθα; εἶπεν ὁ Σπιελδόρφος, περιδραμῶν τὴν αἴθουσαν δι' αὐστηροῦ βλέμματος.

— Ὅχι ἀκόμη, ἀπήντησεν ὁ κάπηλος; ἀλλ' ἄνευ τῆς ἀφίξέως σας εἶναι πιθανόν ὅτι δὲν θὰ ἐβράδυνον νὰ πράξωσι τοῦτο.

— Καὶ ποῖον τὸ αἴτιον τῆς ἐριδος;

— Διάβολε! ἀξιωματικὲ μου, εὐκολώτατον νὰ τὸ μαντεύσῃτε. Δύο τῶν κυρίων τούτων, καὶ ἐδειξε διὰ τοῦ δακτύλου δύο τῶν θωρακοφόρων, ἀφ' ἑκένωντα πέντε φιάλας δυνατοῦ ζύθου, ἤθελον ν' ἀναχωρήσωσι χωρὶς νὰ πληρώσωσι ἐγὼ ἀπῆττον τὸ ἀργύριόν μου, ὅπερ εἶναι τὸ αἴτιον ὅλου τοῦ μεγάλου τούτου θορύβου.

— Διοικητὰ μου, ἀνέκραξεν εἰς τῶν δύο θωρακοφόρων, πλησιάζων τὸν Λεοπόλδον, ὁ ἀνθρώπος οὗτος δὲν εἶπε τὴν ἀλήθειαν. Ἐπίομεν τῷ ὄντι πέντε φιάλας δυνατοῦ ζύθου ἰδοὺ ἡ μόνη ἀλήθεια, τὴν ὁποίαν εἶπεν ἀλλ' οὐδὲν ἠθελήσωμεν νὰ τὸν ζημιώσωμεν οὔτε ἓνα φρίνικον, ἀπόδειξις δὲ, ὅτι διὰ νὰ ἐξοφλήσωμεν τὸ σύνολον τῆς δαπάνης μας, τῷ ἐπροτεινόμεν τὸν πέτασον τοῦτον τῆς μεγαλειότητός του τοῦ αὐτοκράτορος, τὸν ὁποῖον ὑπηρέτης τις τῶν ἀνακτόρων ἔδωκεν εἰς τὸν συστρατιώτην μου. Ὁ ἰατρός ὅμως οὗτος ἐβλάσφη-

μισεν, αποκοιθείς ότι δεν τον ήθελεν ούτε διά να καλύψη την γάταν του· ιδού ακριβώς οι λόγοι του. Ωρμήσαμεν τότε κατ' αὐτοῦ, ὅπως τὸν τιμωρήσωμεν διὰ τὴν αὐθαδεϊάν του.

— Καὶ δὲν εἶναι τοῦτο ἄρνησις τοῦ νὰ μὲ πληρώσῃτε, ὑπέλαβεν ὁ κάπυλος, ἀφοῦ προτείνετε πρὸς ἐξόφλησιν πέντε φιαλῶν ζύθου πέτασον ἄθλιον καὶ πλήρη πηλοῦ ὑπὸ τὴν πρότασιν ὅτι ἐχρησίμεισε τῷ αὐτοκράτορι;

— Εἶν' ἀληθῶς τῆς μεγαλειότητός του Φραγκίσκου τοῦ Β', εἶπεν ὁ πρῶτος θωρακοφόρος, ὅστις δὲν εἶχεν ἔτι ὀμλήσει. Μοὶ τὸν ἔδωκεν ὁ Φερδινάνδος, ὁ ὑπὲρ τῶν ἀνακτόρων, τὸν ὅποιον γινώσκετε καλῶς, Κύριε Βωκολήνη, καθόσον δι' αὐτοῦ ἐκερδήσατε φιλορίνια περισσότερα ἀπὸ τὰς τρίχας σας. Ὁ Φερδινάνδος ἔλαβεν αὐτὸν ἀπὸ ἑνα τέκνονα, ὀνομαζόμενον Weissberg, ὅστις τὸν ἔλαβεν ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ αὐτοκράτορος.

— Αἱ καλά! τί μὲ μέλει ὑπέλαβεν ὁ Βωκολήνης καὶ ἂν ὁ πέτασος οὗτος ἦτο καρδιναλικός· δὲν λαμβάνω τοιοῦτον νόμισμα εἰς τὸ καπηλεῖόν μου.

Ἡ φιλονεικία θὰ ἐπετεινετο βαθμηδόν, ἂν ὁ Σπιελδόρφος δὲν ἐπέτασσε σιωπὴν εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη, πληρώσας τὴν δαπάνην τῶν θωρακοφόρων.

— Διοικητὰ μου, εἶπεν ὁ ἰδιοκτητῆς τοῦ τριγώνου αὐτοκρατορικοῦ πετάσου, ἤδη ὁ πέτασος οὗτος ἀνίκει εἰς ὑμᾶς.

Ἐνοοῖν ὅτι ἄρνησις τις θὰ ἤρμηνεύετο κακῶς ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν, ὅτι, κοινολογουμένης ταύτης, οἱ ἄνθρωποι θὰ τὴν ἐθεώρουν ἀπόδειξιν ὑβριστικῆς περιφρονήσεως, μίσους κεκρυμμένου κατὰ τοῦ σεβαστοῦ προσώπου τοῦ ἡγεμόνος, ὁ Λεοπόλδος ἔλαβε τὸν πέτασον ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ θωρακοφόρου, διήλθε τὴν ὁδόν, καὶ ἐκλείσθη ἐν τῷ οἴκῳ του.

(Ἐπεται τὸ τέλος)

ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ

ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΤΙΝΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

(Συνέχεια Ἰδε φιλ. Κ' καὶ ΚΑ')

Ὁ Καρδινάλιος δ' Ἐστρέ δὲν συμεριζέτο τὴν ὄρεξιν τοῦ κληρονόμου τοῦ Μαζαρίνου πρὸς τὰς ὑποθέσεις. Οἱ ἐπιστάται τῶν κτημάτων του,

οὐδέποτε ἠδύναντο νὰ κατορθώσωσιν ὥστε νὰ τῷ δώσωσι λογαριασμόν. Μίαν ἡμέραν ἐπίστευσαν ὅτι κρατοῦσι τὸν καρδινάλιον· τοῖς εἶχε, δηλαδὴ, οὗτος ὑποσχεθῆ ὅτι θὰ τοὺς ἀκρασθῆ καὶ ὅτι δὲν θὰ δεχθῆ κἀνενα πρὸς ἐπίσκεψιν, ἐκτός ἂν τὸν ἐπισκέπτετο ὁ καρδινάλιος Βονζύ, ὁ ἀγαπητότερός του φίλος, εἰς ἃν δὲν ἠδύνατο ν' ἀρνηθῆ τὴν εἴσοδον. Θέτουσι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του τὰ ἔγγραφα, τὰ ὑπομνήματα καὶ ἐν γένει πάντα τὰ χειρόγραφα. Ὁ καρδινάλιος ἐφύραττεν ἀπέναντι τῆς σωρείας ταύτης τῶν λογαριασμῶν, οἵτινες ἐφέροντο ἐπὶ τοῦ χάρτου εἰς φράγκα, ὀβολοὺς καὶ δηνάρια... Ὅποια ἤδη στενοχωρία καὶ θλίψις!... Οἱ ἐπιστάται ἤρχισαν τὰς ἐργασίας των· ὁ καρδινάλιος ἔστενοχωρεῖτο, περιστρέφετο ἐπὶ τῆς ἔδρας του, ἔχασματό, ἀπεκρίνετο διὰ μονοσυλλάβων καὶ παρετήρει πάντοτε τὸ ὠρολόγιόν του. Ὅταν πλέον δὲν ἠδύνατο νὰ τοῦς ὑποφέρει, αἴφνης κρούεται τὸ ρόπτρον τῆς θύρας καὶ ὄχημά τι εἰσέρχεται εἰς τὴν αὐλήν. Ὁ καρδινάλιος ἀφῆκε βαθὺν στεναγμὸν ἀνακουφίσεως. Ἦτο ὁ Βονζύ!... Οὗτος εἶχε λάβει ἐπιστολὴν λίαν κατεπίγουσαν καὶ ἔσπευσε τὸ ταχύτερον πρὸς τὸν καρδινάλιον διὰ νὰ μάθῃ περὶ τίνος ἐπρόκειτο.

— Ἄ! Σὲ ὑπερευχαριστῶ! ἀνέκραξεν ὁ καρδινάλιος· δ' Ἐστρέ, βλέπων αὐτὸν εἰσερχόμενον· μὲ ἐσώσατε ἀπὸ μέγαν κίνδυνον. Οἱ ἐπιστάται μου μὲ ἐκράτουν αἰχμάλωτον ἐπὶ τῆ προφάσει νὰ μοὶ ἀποδώσωσι λογαριασμούς τοὺς ὁποίους δὲν γινώριζω τί νὰ κάμω.

— Οἱ αὐθάδεις! ἀπεκρίθη πονηρῶς ὁ Βονζύ. Ἐκτοτε οἱ κύριοι ἐπιστάται ἐπροφυλλάχθησαν καλῶς· καὶ δὲν ἠνώγησαν πλέον τὸν καρδινάλιον, καὶ ἐπλούτησαν πιθανῶς δι' ἐξόδιον του.

Τὰ ἐλαττώματα καὶ αἱ ἰδιοτροπίαι τοῦ πρίγκιπος Ἑρρίκου-Ιουλίου, υἱοῦ τοῦ μεγάλου Κονδῆ, εἶναι ἀναρίθμητα καὶ τὸν καθιστῶσιν ἄξιον νὰ καταταχθῆ μετὰ τῶν παραδοξότερων ἀνδρῶν. Εἰ καὶ μικρὸς τὸ ἀνάστημα καὶ δίσμορφος, κατὰ τὸν δὲ Καϋλὸν, ἀπέκτα διὰ τοῦ πνεύματος, τῆς εὐγενείας καὶ μεγαλοπρεπείας, πρόσωπον δαίμονος μᾶλλον ἢ ἀνθρώπου. Ἡ φυσιογνωμία του ἐπρόδιδε κακεντρέχειαν ἐκδηλουμένην καὶ διὰ τῶν πράξεών του.

Ἐν τινι χορῷ, δοθέντι κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν γάμων τοῦ Λουκῆ τῆς Βουργουνδίας, ὁ Ἑρρίκος-Ιούλιος ἐπαίξευ ὀδυνηρὸν τι παιγνίδιον εἰς τέσσαρας κυρίας. Πικρυσίασθη εἰς τὸν

χορὸν ἐνδεδυμένος εὐρύχωρόν τι καὶ μακρὸ ἐπικνωφόριον, τὸ ὅποιον μετεμόρφωσε τὸ ἀνάστημα καὶ τὸ πρόσωπόν του. Εἶχε θέσει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τέσσαρα πρόσωπα ἐκ κηροῦ, παριστάοντα μετὰ μεγίστης ἐπιτυχίας τέσσαρα εὐγενεῖς, εἰς οὓς αἱ κυρίαὶ αὐταὶ ἐφάνοντο ὄχι ἀδιάφοροι. Συνωμίλει μεθ' ἐκάστης ἐξ αὐτῶν καὶ ἀπὸ κηροῦ εἰς κηρὸν τὴν ἐχαίριετα, στρέφων πρὸς αὐτὴν τὸ πρόσωπον ἑνὸς τῶν πλαστῶν ἐκείνων εὐγενῶν, ὅπερ ὑπετίθετο ὅτι τῆ ἤρσεκε.

Ὁ Ἑρρίκος-Ιούλιος εὕρισκετο εἰς ἀδιάκοπον ἀμνηστικὴν πρὸς χρησιμοποίησιν τοῦ καιροῦ του. Εἶχε πάντοτε τέσσαρα γέματα ἔτοιμα· ἓν εἰς Παρισίους, ἓν εἰς Γένους, ἕτερον εἰς Σαντιλλῶ καὶ τὸ τέταρτον ἐν τοῖς μεγάροις του.

Ἡ γυνὴ του ἐκέρδιζε τὸν παρθέσειον μὲ τοιοῦτον ἄνδρα· τῆ ἠρνεῖτο τὰ πάντα, τὴν προσεκάλει, τὴν ἀπέπεμπεν ἀπροσδοκῆτως· αὐτὴ ἠγνοεῖ πάντοτε ποῦ ἔμελλε νὰ διέλθῃ τὴν ἀκόλουθον ὥραν. Ἄλλ' οὗτος ἐπεδαψίλευε τὸν χρυτὸν εἰς τὰς ἐρωμένας του. Ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ κρίψῃ ἐρωτικὴν τινα συνέντευξιν μετὰ τῆς κυρίας δὲ Νεβέρ, ἐνοικίαζε πρότερον πάσας τὰς ἐν τῇ αὐτῇ πλευρᾷ τῆς ὁδοῦ οἰκίας, ἐφ' ἧς ἔκειτο τὸ μέγαρον τῆς ἐραστρίας του καὶ ὕστερον ἤρχετο πρὸς αὐτήν.

Ὁ στρατάρχης τοῦ Λουξεμβούργου ἐγένετο καὶ οὗτος· θύμα τῶν κακεντρέχειῶν τοῦ πρίγκιπος Ἑρρίκου. Ὁ στρατάρχης εἶχε συζευχθῆ γυναικα πλουσίαν εἰς τὰ χρήματα μᾶλλον ἢ εἰς τὴν ἀρετὴν, δηλαδὴ, ἡ ζώνη τῆς κυρίας του ἦτο πλέον κεχρυσωμένη ἢ ἡ ὑπόληψις τῆς. Ὁ στρατάρχης ἦτο ἄνθρωπος ἠπιωτάτου χαρακτῆρος καὶ ἀγαθώτατος· ὡς ἐκ τούτου οὔτε παρετήρει οὔτε ἐνίει οὐδέν. Ἐσπέραν τινὰ προσεκήλη εἰς τινὰ ἐν Βερσαλλίαις χορὸν· ἠγνοεῖ πῶς νὰ ἐνδυσθῆ· προσέτρεξεν ἀμέσως εἰς τὸ ἐφευρετικὸν πνεῦμα τοῦ Ἑρρίκου. Ὁ Ἑρρίκος—Ιούλιος τὸν περιετύλιξε μὲ λεπτόν τι ὕφασμα (mousseline), ἐκάλυψε δὲ τὴν κεφαλὴν του μὲ παράδοξόν τι ἐπικάλυμμα, ἐπιθέσας καὶ γιγαντώδεις κέρως ἐλάφου στιλπνότηταν καὶ τὸ ὅποιον ἔριπτε μακρὰν τὴν σκιάν τῶν κλάδων του.

Ἰπὸ τῆς αὐτῆς ἐνδυμασίας εἰσελθόντος τοῦ στρατάρχου εἰς τὴν αἴθουσαν, πάντες ἤρχισαν μυστηριωδῶς νὰ ψιθυρίζωσι· αἰεὶ εἶνε ὁ εὐτυχὴς οὗτος θνητός, ὅστις ἐπιδεικνύει τὸσαύτην πεποιθήσιν καὶ καταφρονεῖ τὸτον θρασείως τὴν κοινὴν γνώμην; Τέλος ἀνακαλύπτουσιν ὅτι ὁ ἀρχιεπισκόπου.

μετημφισμένοσ οὗτος· ἦτο ὁ στρατάρχης τοῦ Λουξεμβούργου. Ὁ γέλωσ πύραυτα θορυβωδῶς ἐκρήγνυται· ἀγέρωχος ἐπὶ τῇ ἐπιτυχίᾳ του, ὁ προσωπιδοφόρος πράττει μυρίους χαριεντισμούς, ὅπως διπλασιασθῆ τὴν εὐθυμίαν τῶν προσκεκλημένων. Ἐπὶ τέλους φθάνει ὁ βασιλεὺς ἀκολουθούμενος ὑπὸ λαμπρᾶς συνοδείας, καὶ ἐναντίον τῆς π.οφυλάξεως καὶ τῆς συνήθους αὐτοῦ βαρύντητος, ὁ Λουδοβίκος ΙΔ' δὲν ἠδυνήθη νὰ τῆ ῤήσῃ τὴν σοβαρότητά του.

Τὸ περιστατικὸν τοῦτο εὕρισκεται γεγραμμένον ἐν τοῖς χρονικοῖς τῶν Βερσαλλιῶν.

Ὁ Κύριος δὲ Βραγκά, ἱππότης τῆς τιμῆς τῆς βασιλομήτορος, ἦτο περίφημος κατὰ τὴν ἐποχὴν του ἕνεκα τῶν ἀπειρῶν αὐτοῦ ἀφικρέσεων. Εἰσερχόμενος ἡμέραν τινὰ εἰς τὸ δωμάτιον τῆς βασιλίσσης, περιεπλέχθη ἡ φενάκη του εἰς κρεμάμενον τινὰ πολυέλαιον. Οἱ αὐλικοὶ ἐξεργάγησαν εἰς γέλωτα, ὁ δὲ κ. δὲ Βραγκά βλέπων τὴν φενάκην ταύτην τυχάνουσαν, γελᾷ περισσότερο ἀπὸ τοὺς ἄλλους, νομίζων ὅτι ἡ φενάκη αὐτῆ ἀνῆκεν εἰς ἄλλον.

Ἰδοὺ καὶ ἕτερον ἀνέκδοτον τῆς φενάκης. Ἡ μαρκησία δὲ Καρλοῦ ἐδείπνα ἐσπέραν τινὰ παρὰ τῆς πριγκιπέσσης δὲ Κονδῆ. Ἡ κυρία Καρλοῦ ἦτο γραιὴ τις ὑπέρπλουτος, χαρτοπαίκτηρις, ὀπισθοδρομικὴ εἰς τὸν συμῶν ἡμισυ πάντοτε αἰῶνα. Αἱ γραιὴ εἶφρον τότε φενάκας πολὺ ὑψηλὰς ἢ ὀνόμαζον «commodes» καὶ τὰς ὀποιὰς ἔθετον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μετὰ τῆς αὐτῆς εὐκολίας μεθ' ἧς σήμερον φέρουσι τὸν πέτασον. Ἡ κυρία Καρλοῦ ἐκάθητο πλησίον τοῦ ἀρχιεπισκόπου Λουδοῦ. Τρώγουσα ὡν βραστὸν καὶ κλίνασα νὰ λάβῃ ἄλας, ἐπλητίασε τὴν κεφαλὴν τῆς εἰς τὴν λυχνίαν καὶ πύραυτα ἠναψεν ἡ φενάκη τῆς· ὁ ἀρχιεπίσκοπος ἀνευ κακῆς προθέσεως καὶ θέλων νὰ προλάβῃ τὸ κακὸν, ὅσον τάχιστα ἀφίρει βικίως τὴν φενάκην καὶ τὴν ρίπτει κατὰ γῆς. Ἡ μαρκησία ὑπολαβούσα τὴν πρᾶξιν ταύτην οὐχὶ ὡς ἐκδούλευσιν ἀλλ' ὡς προσβολὴν, ἐκσφενδονίζει πύραυτα τὸ εἰς χεῖρας τῆς ὡν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἀρχιεπισκόπου. Οὗτος δὲν ὠργίσθη ποτῶς ἂν καὶ τὸ σεβάσμιον αὐτοῦ πρόσωπον κατεχρίθη ὑπὸ τοῦ ὡν. Ἡ πριγκιπέσσα δὲ Κονδῆ ἔδωκεν ἀμέσως εἰς τὴν μαρκησίαν ἄλλην φενάκην, ἧτις οὐδέποτε ἠθέλησε νὰ ἐνοήσῃ τὸν κίνδυνον τὸν ὅποιον διέτρεξεν καὶ δὲν ἔπαυε βλαστημοῦσα ἀνάως κατὰ τοῦ ἀρχιεπισκόπου.

Ἄλλα πολὺ ταχέως ἐγκατελείψαμεν τὸν Βραγκά· μένουσιν ὅμως εἰς ἡμᾶς πολλοὶ εἰσέτι παράδοξοι χαρακτήρες αὐτοῦ ὅπως διαγράψωμεν. Ἴδου δὲ εἰς τὸν ὅποιον ἡμᾶς προμηθεύει ἡ κυρία δὲ Σαβινιέ. Ὁρεῖλομεν ὅμως νὰ διατηρήσωμεν τὰς φυσικὰς χάριτας τοῦ ἕβρου τῆς θελακτικῆς ταύτης συγγραφῆς.

« Ὁ Βραγκά ἔπεσε, πρὸ τριῶν ἢ τεσσάρων ἡμερῶν, εἰς τινὰ λάκκον· τοσοῦτον δ' ἀνέτως καθ' ἡδρῶν ἐντὸς αὐτοῦ, ὥστε ἡρώτα τοῦ σπεύσαντας ὅπως τὸν βοηθήσωσι τίνα χάριν ἐπεθύμουν παρ' αὐτοῦ. «Ὅλοι οἱ πάγοι συνετριβήσαν» καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ ἤθελε πάθει τὸ αὐτὸ, ἀν δὲν ἦτο μάλλον εὐτυχῆς ἢ συνετός. Ἡ περιπέτειά του αὕτη οὐδόλως διεσκέδασε τὴν ἀραιότητα του· τῷ ἐγνωστοποίησα σήμερον τὴν πρώϊαν ὅτι ἔπεσε εἰς τὸν λάκκον καὶ ὅτι ἐκινδύνευσε νὰ συντρίψῃ τὸν τράχηλόν του.»

Ὁ Βραγκά οὗτος ἤθελε πολλάκις εἰς ἀνάγκην χρημάτων καὶ ἡμέραν τινα, μέλλων ν' ἀναχωρήσῃ διὰ τὸ στρατόπεδον, ἠρώτησεν ἀφελέστατα τὴν δὲ Σαβινιέ, ἐὰν εὐηρεστεῖτο νὰ τῷ δανείσῃ ἐπὶ ἐνεχῆρῳ. Ὅποια ἀπογοήτευσις διὰ τοὺς μεταγενεστέρους (ἐὰν ἡ μήτηρ τῆς κυρίας δὲ Γρανιάν ἐνέδιδε) νὰ μάθωσιν ὅτι ἡ περιφρονησὶς αὕτη συγγραφῆς ἐδάναυσεν ἐπὶ τοκογλυφίᾳ.

Ἐγραψε πρὸς τοὺς φίλους του ἐπιστολάς ὅλων δυσαναγνώστους· συνήρχοντο τρεῖς ἢ τέσσαρες τοῦλάχιστον ὅπως ἀναγνώσωσιν αὐτὰς καὶ ἐξέξωσιν ἔννοιαν ἐκ τῶν φράσεών του. Ἡπατάτο πολλάκις εἰς τὰς ἐπιγραφὰς τῶν ἐπιστολῶν του, καὶ ἀντὶ νὰ ἐπιγράψῃ «Πρὸς τὴν Κυρίαν δὲ Βιλλιάρδ, εἰς Παρισίους» ἐπέγραψε *Πρὸς τὸν Κύριον δὲ Βιλλιάρδ πρεσβευτὴν εἰς Μιαθουτην*. Ἡρᾶτο τῆς κυρίας δὲ Κουλιάν καὶ τὸ αἰσθημα τοῦτο ἦ' ὡνε μὲ τὴν εἰλικρινεστέρην ἀφοσίωσιν.

Διατείνονται ὅτι ὁ ἀφρημένος οὗτος ἐχρησίμευσεν ὡς πρωτότυπον εἰς τὸν Λαβρυγιέρων πρὸς χαρακτηρισμὸν τοῦ ἀφρημένου. Τὴν αὐτὴν ἐσπέραν τῶν γάμων του, εἶχε λησμονήσῃ ὅτι ἦτο νυμφευμένος καὶ ἐξῆλθε μόνος εἰς περίπατον. Ἐπιστρέψας οἶκαδὲ ἐξεπλάγη μὴ ἰδὼν κατὰ τὸ σύνθηρες τοὺς ὑπηρετάς ἐν τῷ δωματίῳ του· τῷ εἶπον μετὰ ταῦτα ὅτι μετέβησαν ἵνα φέρωσι τὰ πρὸς καλλωπισμὸν χριεῖδῃ εἰς τὸ δωμάτιον τῆς νεοῦμφου, ὅπερ καὶ τῷ ἐνεθύμησε τὴν πρό τινων ὥρων γενομένην τελετήν.

(Ἐπεταὶ συνέχεια.)

ΔΗΜΟΣΙΑΙ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Ἐν τῷ Ἑλλην. Φιλολογικῷ Συλλόγῳ
τῆς Μαγχεστρίας.

ΑΓΓΛΙΚΗ ΚΑΙ ΓΑΛΛΙΚΗ

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑ.

ΓΗΘ

Δ. Σ. ΜΑΥΡΟΓΕΝΟΥΣ.

Κύριοι, ὑπάρχει ἀνὴρ μέγα μέρος πρὸ πολλῶν χρόνων εἰς τὰ γράμματα καὶ τὴν ποίησιν λαβῶν ὅστις, ὡς σύγχρονος, δὲν θαυμάζεται ἀκούοντως. Ἡ μέλλουσα γενεὰ εἶναι ἐκείνη ἣτις θέλει στεφανώσῃ αὐτὸν διὰ τοῦ στεφάνου τῆς ἀθανασίας, διότι ἡ παρούσα οὐδὲν ἄλλο πράττει εἰμὴ νὰ μιμῆται τὰ παραδείγματα τῶν παρελθόντων αἰώνων, καθ' οὓς μεγάλοι νέες παρεμειλήθησαν καὶ κατεδιώχθησαν. Μέγας ὄντως ποιητής, μέγας συγγραφεὺς καὶ μέγας δραματογράφος, κατέχει τὴν πρώτην βαθμίδα ἐν τῇ ἱεραρχίᾳ τῶν γραμμάτων, ὅ,τι δὲ ἐξέλεθ' αὐτοῦ ποιητικοῦ αὐτοῦ καλλάμου ἀπληστος ἡ ἀνθρωπότης ἀναγινώσκει, συζητεῖ καὶ θαυμάζει. Εἶναι ὁ μόνος ἴσως τῶν ἐνδοξῶν υἱῶν τοῦ καθ' ἡμᾶς αἰῶνος, ὅστις γράφει ἰδέας καὶ ὄχι λέξεις — ἀρετὴ ἀληθῆς σπανίως εὐρισκομένη τὴν σήμερον — ὁ μόνος ἴσως ὅστις δύναται ἀξίως νὰ καυχήθῃ ὅτι τὰ ἔργα τῆς μεγάλης αὐτοῦ φαντασίας δὲν θέλουσι λησμονηθῆναι, ὅτι τὰ ποιήματα, τὰ συγγράμματα καὶ δράματα αὐτοῦ θέλουσιν εἶσθαι ποιήματα, συγγράμματα καὶ δράματα τῶν αἰώνων. Ὁ ἀνὴρ οὗτος, ὁ γνωριστὸς πολὺ ἐνωρὶς τὴν δόξαν καὶ ἐλύσας τὸν θαυμασμὸν τῆς Εὐρώπης δεκαεπταετῆς, φέρει τὸ περίδοξον ὄνομα Βίκτωρ Οὐγος.

Μεταξὺ τῶν πολλῶν αὐτοῦ ἀριστουργημάτων ὑπάρχει ἱστορικὸν τι μυθιστόρημα ὅπερ καλεῖται *Notre Dame de Paris* καὶ κατὰ τὴν παραδεδομένην ἑλληνικὴν μετάφρασιν *Ἡ Παγαλία τῶν Παρισίων*. Ὁ ἀναγνώστης τοῦ μυθιστορήματος τούτου γοητεύεται ἀληθῶς ὑπὸ τῆς εἰς τὸ ὕψος τοῦ συγγραφῆς ἐπικρατούσης λαμπρότητος καὶ ζωηρότητος, ἐκ τῆς ἡδύτητος ἣτις ἐνυπάρχει εἰς τὰς συγγραφὰς τῶν ἐρώτων, καὶ ὑπὸ τοῦ σπαρταζικροῦ τρόμου ὅφ' οὐ κυριεύεται εἰς τὰς τῶν φοβερῶν σκηνῶν σκιαγραφίας. Οἱ ἀρχαιολόγοι καὶ ἱστορικοὶ βλέπουσι τοὺς Παρισίους τῆς ἐ. ἑκατονταετηρίδος ὡς ἐν πανοράματι, τὰ κτίρια

τῆν μεγάλην μητρόπολιν ὡς ποτὲ ἴσταντο, πρὶν ἢ ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ χρόνος μεταβάλωσι τὴν ἀρχικὴν αὐτῶν μορφήν, καὶ τέλος τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα τοῦ τότε παρισιανοῦ λαοῦ. Ἡ μεγάλη καὶ γόνιμος φαντασία τοῦ ποιητοῦ συγγραφῆς μεγαλύνει, οὕτως εἶπεῖν, τὸ ὥραϊον καὶ τὸ ἀσχημον, ἀποκαθιστῶσα τὴν ὄψιν αὐτῶν τοσοῦτον ζωηρὰν, ὥστε ἐν αὐτῇ δύναται τις νὰ γνωρίσῃ καὶ τὴν παραμικρὰν ἐτι λεπτομέρειαν· ὡς πρὸς τὴν κολοσσαίαν αὐτὴν δύναμιν τοῦ γράφειν, καθ' ἣν οὐδεὶς τῶν νεωτέρων ὑπερέβη τούτον, ὁ ἀναγινώσκων τὴν *Paragiar* τῶν *Parisiow* ῥίπτεται ἀπὸ λύπης εἰς χαρὰν, ἀπὸ θαυμασμοῦ εἰς μελαγχολίαν, ἕως ὅτου φθάσῃ εἰς τι τέρμα, ὅπερ ἐστὶ ἀπλοῦς μὲν ὀνόματος κοραίου τινός, ἀλλὰ συνάμα καὶ φοβερὰ ἐπίδειξις τοῦ φανατισμοῦ τῶν ἱερῶν καὶ τοῦ τότε ἀμαθούς καὶ τετυρωμένου λαοῦ.

Δὲν προτιθέμεθα ἐνταῦθα νὰ ποιήσωμεν ἀνάλυσιν τοῦ βιβλίου τούτου· τὸ τοιοῦτον ἀπαιτεῖ πολλὰς ὥρας σπουδῆς καὶ μελέτης· ἀπλῶς μόνον ἐξ αὐτοῦ φράσιν τινα ἐκ τριῶν λέξεων συγκεκριμένην ἐξελέξαμεν, μεγάλην, καθ' ἡμᾶς, ἀξίαν ἐγκρύπτουσαν καὶ ἔχουσαν πολλὴν σχέσιν πρὸς τὴν μικρὰν μελέτην ἡμῶν.

Παρὰ τὸ παράθυρον αὐτοῦ ἰστάμενος ὁ μελαγχολικὸς ἀρχιδιάκονος, οὗ ὁ μυστηριώδης χαρακτήρ εἶναι πλάσμα θαυμασίων τῶν ὅσα ποτὲ ἐγέννηθεν ἀνθρώπινος νοῦς, καὶ διὰ τοῦ δακτύλου αὐτοῦ τὴν μεγαλοπρεπῆ ἐκκλησίαν τῆς Παναγίας δεικνύων, ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ἔμεινε σιωπῶν. Τέλος ἐκτείνας τὴν ἀριστερὰν πρὸς τὴν μητρόπολιν καὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ πρὸς τὴν πρὸ αὐτοῦ κειμένην ἔντυπον βίβλον, ῥίπτων δὲ βλέμμα μελαγχολίας μεστὸν, ἀνέκραξε: «Φεῦ! τοῦτο θέλει φρονεῖσαι ἐκεῖνο». *Ceci tuera cela*

Τί ἄρα γε ἐννοεῖ διὰ τῶν λέξεων τούτων ὁ κ. Οὐγώ, ὅτι δῆθεν τὸ βιβλίον θέλει φρονεῖσαι τὸ κτίριον; Διὰ μακρῶν ἐξηγεῖ ὁ συγγραφεὺς τὴν ἰδέαν ταύτην τῆς ὁποίας ἡμεῖς τὸ ἐνδιαφέρον μόνον μέρος θέλομεν ἀναλύσει ἐνταῦθα, ἀρυσθέντες τὰ κυριώτερα ἐκ τῆς ὥραίας ἐκείνης συγγραφῆς αὐτοῦ.

Ἡ ἰδέα αὕτη ἦτο ἰδέα ἱερέως τοῦ ἐ. αἰῶνος. Ἦτο ὁ δὲ αὐτῆς ἐκφραζόμενος φόβος περὶ τῆς μελλούσης προόδου τῆς τυπογραφίας· ἦτο ὁ τρόμος τοῦ ἀνθρώπου τῆς ἐκκλησίας πρὸ τῆς φωταυγοῦς ἀνακαλύψεως τοῦ Γουτεμβέργου· προφορικὸς λόγος καὶ ὁ γρα-

πτὸς, ἐντρομοὶ καὶ οἱ δύο ἐνώπιον τοῦ ἐντύπου· ἦτο φωνὴ προφήτου ἣτις προέλεγεν ὅτι ἡ ἀνθρωπότης ἤ' εἶεν ἀναπτύχθῃ καὶ ὅτι διὰ τῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς διὰ τοῦ τύπου ἀποκτήσεως τῶν φώτων, ὁ λαὸς ἤ'θελε καταβάλει ἡμέραν τινα τὴν Ρώμην. Ναι, ἦτο φωνὴ προμηνεύουσα τὰ σίσηματα τῶν διαμαρτυρουμένων καὶ τῶν λοιπῶν ἐξ αὐτῶν ἀποχωρισθέντων δογμάτων! φωνὴ πένθιμος ἱερέως, κηρύττουσα τὴν ἐξασθένειν τοῦ παπικοῦ κλήρου! Ἡ φοβερὰ αὕτη προφῆσις ὑπερίτετο δύναμιν διαδεχομένην ἐτέρην — τὴν τυπογραφίαν διαδεχομένην τὴν ἐκκλησίαν.

Ἄλλα καὶ ἐτέρην ἰσημισίαν, ἀπλουστέρην ἴσως, καίπερ δυσκόλως φαινομένην, ὑποκρύπτει ἡ μεγάλη αὕτη ἰδέα. Δὲν ἦτο πλέον ἰδέα ἀπλοῦ ἱερέως, ἀλλὰ φιλοσόφου. Ἦτο ἡ προϊήθησις αὐτοῦ ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη ἰδέα μεταλλάσσουσα τὸν τρόπον τοῦ διαδίδεσθαι, ἤ'θελε μεταβάλλει καὶ τὸν τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι καὶ ἐκφράζεσθαι· ὅτι ἡ προεξέχουσα ἰδέα ἐκάστου αἰῶνος δὲν ἤ'θελε πλέον γραφῆ, ὅπως πρὶν, μὲ τὴν ἰδίαν ὕλην καὶ μὲ τὸν ἴδιον τρόπον· ὅτι τὸ βιβλίον τῆς πέτρας, τὸ τοσοῦτον στερεὸν καὶ διαρκές, παρεχώρει τὴν θέσιν εἰς τὸ βιβλίον τοῦ τύπου τὸ κατὰ πολλὰ στερεώτερον καὶ διαρκέστερον τοῦ πρώτου, τοῦτέστι τῆς ἀρχιτεκτονικῆς· ὁ δὲ φιλόσοφος ἀνακράζων *Ceci tuera cela*, τοῦτο θέλει φρονεῖσαι ἐκεῖνο, ὑπενόει ὅτι μίκα ἡ τέχνη θέλει φρονεῖσαι τὴν ἐτέραν — ἡ τυπογραφία τὴν ἀρχιτεκτονικὴν.

Καὶ οὕτως, ἀπὸ κτίσεως κόσμου μέχρι τῆς ἐ. ἑκατονταετηρίδος, ἡ ἀρχιτεκτονικὴ ὑπῆρξε τὸ μέγα βιβλίον τῆς ἀνθρωπότητος, ἡ μεγαλοπρεπὴς ἀλλὰ σχεδὸν ἀφρονος ἐκφρασις τοῦ ἀνθρωπίνου λόγου, διὰ τῆς προόδου αὐτῆς· ἐδείκνυε τὴν ἠθικὴν τε καὶ ὕλικὴν τοῦ ἀνθρώπου ἀνάπτυξιν. Ἦρχισε καὶ αὕτη ὅπως ἦρχισαν τὰ γράμματα. Κατὰ πρῶτον ἦτο ἀλφάβητον. Ἐθετον λίθον τινα ὄρθον ὅστις ἦτο γράμμα, ἔκαστον δὲ γράμμα, ἱερογλυφικὸν σημεῖον ἐν τῷ ὁποίῳ σειρὰ ἰδεῶν ἐκρύπτετο. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἡ ἀρχιτεκτονικὴ ἠῤῥαξε — δείγμα τῆς προόδου τοῦ ἀνθρώπου — ἕως ὅτου κατήνησε πλέον μέγα τοῦ κόσμου βιβλίον. Ἡ Ἑλλάς, ἡ Αἴγυπτος, ἡ Ἰνδική, ἡ Ρώμη, βεβήθουν ἀρχιτεκτονικῶν μνημείων καὶ ἐξ αὐτῶν ἡμεῖς ἐμάθομεν τὴν ἱστορίαν, ἀν ὄχι ὅλην, τοῦλάχιστον τὸ κυριώτερον αὐτῆς μέρος, τῶν μεγάλων τού-

των ἔθν. Ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ τῆς πέτρας ἔγραψαν τὰ ῥηθέντα ἔθνη, ἐχάραξαν τὰς ἀθανάτους αὐτῶν ιδέας καὶ τέλος αὐτὸς ὁ μέσος αἰὼν ἐχάραξε τὴν τελευταίαν σελίδα. Ὅτε δὲ αἱ ἀναμνήσεις τῶν ἀθρώπων, ὡς καὶ αἱ γνώσεις αὐτῶν, μετὰ τῶν ἀρχιτεκτονικῶν κτιρίων ἠγγίζον ἢ ἀπολεσθῶσιν, ἐφευρέ τις τέχνην διὰ τῆς ὁποίας ἐδέσμευσε τὰ γράμματα καὶ ἠδυνήθη νὰ διατηρήσῃ τὰς ιδέας εἰς αἰῶνας αἰῶνων. Οὕτω, κύριοι, μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ Γουτεμβέργου, ἡ ἀρχιτεκτονικὴ ἦτο ἡ κυριώτερα καὶ παγκόσμιος, οὕτως εἰπεῖν, γραφή. Πάντα τὰ σύμβολα τῶν θρησκείων, πᾶσαι αἱ ἀνθρώπιναι ιδέαι ἔχουσι τὰς σελίδας καὶ τὰ μνημεῖα αὐτῶν εἰς τὸ πελώριον τοῦτο βιβλίον. Ἀλλὰ μεγάλη μεταβολὴ ἐγένετο περὶ τὰ τέλη τῆς ἐκατονταετηρίδος. Ἡ ιδέα πλέον διὰ τοῦ τύπου ἤρχιζεν ἐξαπλωμένη, δὲν ἦτο πλέον κτῆμα καὶ καύχημα ἑνὸς καὶ μόνου λαοῦ, δὲν ἦτο πλέον πλειοέκτημα ἑνὸς τόπου, ἠδύνατο πάραυτα νὰ διδοθῇ ἀνὰ πᾶσαν ἐν γένει τὴν ἀνθρωπότητα. Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ εἶχεν ιδέας, ἀλλ' αἱ ιδέαι αὐτῆς ἦσαν δυσνόητοι, κατὰ συνέπειαν δὲν ἠδύνατο εὐκόλως νὰ μεταδοθῶσιν εἰς τοὺς λαοὺς, ἐνῶ ὁ τύπος ἦνοιγεν εὐρὴν στάδιον εἰς τὴν ιδέαν ὅπως ἐξαπλωθῇ καὶ φωτίσῃ. Πρὶν, ἦτο σκότος· μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς τυπογραφίας, τὸ σκότος ἐξέλιπε, καὶ μετ' αὐτοῦ τὰ δυσνόητα σύμβολα καὶ σημεῖα ἠρπῆσθησαν. Ταῦτα πάντα προφητεύων, ὁ ἦρωας τοῦ Οὐγὼ ἔλυπειτο. Φεῦ! ἔλεγες, τοῦ το θέλει φονεύει· ἐκεῖνο—ὁ τύπος· τὴν ἀρχιτεκτονικὴν! Ἀπὸ δὲ τῆς 15. ἐκατονταετηρίδος;

«... La maladie de l'architecture est visible (λέγει ὁ συγγραφεὺς): elle n'exprime déjà plus essentiellement la société; elle se fait misérablement art classique; de gauloise, d'européenne, d'indigène elle devient grecque et romaine, de vraie et de moderne, pseudo-antique. C'est cette décadence qu'on appelle la Renaissance. Décadence magnifique pourtant, car le vieux génie gothique, ce soleil qui se couche derrière la gigantesque presse de Mayence, pénètre encore quelque temps de ses derniers rayons tout cet entassement hybride d'arcades latines et de colonnades corinthiennes. C'est ce soleil couchant que nous prenons pour une Aurore.»

ἦτοι· Ἡ ἀσθένεια τῆς ἀρχιτεκτονικῆς εἶναι προφανής· ἤδη δὲν ἐκφράζει πλέον τὴν κοινωνίαν, ἀλλὰ γίνεται ἀθλιὸς κλασικὴ τέχνη ἀπὸ γαλιτικῆς, ἀπὸ εὐρωπαϊκῆς, ἀπὸ ἰθαγενεῦς, ἀποβαίνει ἑλληνικὴ καὶ ρωμαϊκὴ, ἀπὸ ἀληθοῦς καὶ νεωτέρας, ψευδαρχαία. Ἡ πτώσις αὕτη ἐστὶν ἡ ἀποκαλουμένη Ἀναγέννησις· πτώσις ὅμως μεγαλοπρεπῆς, διότι τὸ ἄρχαῖον γοθικὸν πνεῦμα, ὁ ἥλιος ἐκεῖνος, ὁ δῦν ὄπισθεν τοῦ γιγαντώδους πνευματικοῦ τοῦ Μιχοντιάνου, διαπερᾶ εἰσέτι διὰ τῶν τελευταίων αὐτοῦ ἀκτίνων ἄπαν τὸ νοθογενὲς ἐκεῖνο ἐπισώρευμα λατινικῶν ἀψίδων καὶ κορινθιακῶν κιονοστοιχιῶν. Τὸν δῦντα δ' ἐκεῖνον ἥλιον ἡμεῖς Αὐγὴν ὑπολαμβάνομεν.»

Τοιαῦτα προσμάντευεν ὁ Claude Frolo κατὰ τὸν 16 αἰῶνα, καὶ ἡ ἱστορία ἀποδεικνύει ὅτι πάντα σχεδὸν ἐπραγματοποιήθησαν. Τὴν σήμερον ἡ τυπογραφία κατέχει λίαν ὑψηλὴν βαθμίδα, εἰς δὲ κλάδος αὐτῆς—ἡ δημοσιογραφία—διαπρέπει ἰδίᾳ, ἀπολαύων μεγάλης δημοτικότητος καὶ κυβερνῶν τοὺς λαοὺς.

Ἡ ἀποστολὴ ἦν ἔτιχεν ὁ τύπος ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 15 αἰῶνος, εἶναι τῶντι θελημασία. Εἰς αὐτὸν καὶ μόνον ὀφείλεται ἡ ἀνάπτυξις τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, εἰς αὐτὸν ἡ ἐλευθερία τῶν λαῶν καὶ ἡ καταστροφή τοῦ φανατισμοῦ καὶ τῶν προλήψεων. Ἀλλὰ δὲν ἐφώτισεν ἔτι ἀρκούντως τὰ πνεύματα, καὶ ὑπάρχουσιν ἔτι πολλὰ σαθρὰ τὰ ὁποῖα θέλει ἐκρίζωσει ἡ πρωτότοκος αὐτοῦ θυγάτηρ—ἡ δημοσιογραφία.

Ἡ δὲ ἡ δημοσιογραφία ἐστὶ μεγάλη τις δύναμις κυβερνώσα τὰ πεπολιτισμένα κράτη τῆς Εὐρώπης. Ἐν Ἀγγλίᾳ, εἶναι φωνὴ ἰσχυρὰ παρὰ πάντων ἀκουσμένη καὶ πρὸ πολλοῦ οὐδετερώσατα σχεδὸν τὴν ἐπιβρόχην ἣν ἐξήσκει ποτὲ ὁ ζυθὸν τῆς ἐκκλησίας ἐπὶ τοῦ λαοῦ. Ὅμιλεῖ πρὸς ἑκατομμύρια ἀνθρώπων καὶ πείθει αὐτὰ, σχηματίζει καὶ ὁδηγεῖ τὴν κοινὴν γνώμην· κατέστη Πυθία διδάσκουσα διὰ τῶν χρησμάτων αὐτῆς τοὺς διέποντας τὰ πράγματα τῆς Μεγάλης Βρετανίας. Αὕτη εἶναι ἡ φωνὴ ἡ διδάσκουσα, αὕτη ὁ λαὸς ὁ κραυγάζων. αὕτη ἡ κατ' ἐξοχὴν τὴν ἱερὰν ἀποστολὴν ἐνταῦθα ἔχουσα τοῦ ἐμπνεῖν, οὕτως εἰπεῖν, ὑγιεῖς ἀρχὰς εἰς τὴν διάνοιν τοῦ ἀνθρώπου καὶ μορφώνει τὸν ἠθικὸν αὐτοῦ χαρακτῆρα. Δὲν προτίθεται νὰ ἐκταθῶ περὶ τοῦ θέματος τούτου· ἐπιθυμῶ μόνον νὰ εἰπω ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς δημοσιογραφίας δύο μεγάλων ἔθνων, τοῦ ἀγγλικοῦ καὶ τοῦ γαλλικοῦ, ὅπως ἐκ τούτων ἴδωμεν τίς ἢ

σπουδαιότερα δημοσιογραφία, ἡ ἀγγλικὴ ἢ ἡ γαλλικὴ;

Πᾶσαι αἱ ἐφημερίδες ἐνταῦθα ἔχουσι τὴν αὐτὴν ἀποστολὴν (τοῦ μορφώνει δηλαδὴ τὸν ἠθικὸν ἀνθρώπον), ἐνῶ ἐὰν τὸ βλέμμα ῥίψωμεν εἰς τὰς ἐν Γαλλίᾳ ἐκδιδομένας, θέλομεν ἴδει ὅτι δὲν ἀποβλέπουσι δυστυχῶς τοσοῦτον εἰς τὴν μόρφωσιν τοῦ ἠθικοῦ ὅσον εἰς τὸ ἰδιαίτερον αὐτῶν συμφέρον, θηρεύουσαι τὴν δημοτικότητα. Ἐν Ἀγγλίᾳ ἐφημερίς δὲν ἐξαγοράζεται· ἐν Γαλλίᾳ δὲ πιθανόν νὰ συμβῇ τοῦτο· ἐν Ἀγγλίᾳ ἐκάστη ἐφημερίς ἔχει καὶ ἰδίαν ἀρχὰς· ἐν Γαλλίᾳ σπανίως· ἐν Ἀγγλίᾳ χαίρει ὑπόληψιν, ἐξασκεῖ μεγάλην ἐπιβρόχην, ἐν Γαλλίᾳ στερεῖται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὑπόληψως καὶ ὠφελίμου ἐπιβρόχης. Ἀλλὰ καὶ καθ' ὅσον ἀφροᾶ τὴν γενικὴν σπουδαιότητα τῆς ἀγγλικῆς δημοσιογραφίας, αὕτη ἀμέσως γίνεται καταφανής· διὰ τῆς ἀναγνώσεως ἀγγλικῶν φύλλων καὶ διὰ τῆς πρὸς αὐτὰ συγκρίσεως πάλιν γαλλικῶν ἐφημερίδων.

Ἐν ταῖς στήλαις λ. χ. τῶν ἀγγλικῶν ἐφημερίδων καθημερινῶς εὐρίσκει τις τρία τοῦλάχιστον κύρια ἄρθρα, πλήρη γνώσεων καὶ ὀρθῆς κρίσεως, ἐνῶ ἐν ταῖς γαλλικαῖς ἐφημερίσιν ἐν γένει, πρῶτον μὲν ἀπαντᾷ ὁ ἀναγνώστης σύνοψιν τῶν πολιτικῶν τῆς ἡμέρας καὶ δευτέρου ἄρθρα τινὰ λεγόμενα κύρια, μετὰ ἀληθῶς πνεύματος καὶ γαλλικῶν χαριεντισμῶν, ἀλλὰ στερούμενα τῆς ἀγγλικῆς σπουδαιότητος καὶ εὐθυκρισίας. Εἰς τὴν «Ἐφημερίδα τῶν Συζητήσεων» ἦτις κατ' ἐμὲ εἶναι ἡ καλύτερα ἐφημερίς ἐν Γαλλίᾳ, ἐκτός τῆς πολιτικῆς περιλήψεως ὑπάρχουσι ἄρθρα κύρια ἰκανῶς σπουδαῖα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, γραφόμενα ὑπὸ ἀνδρῶν γνωστῆς ἰκανότητος καὶ παδείας, οἷον ὁ John Lemoine, David, καὶ ἄλλοι, μεταξὺ τῶν ὁποίων συγκαταριθμεῖται καὶ ὁ αὐτοκτονήσας ἀτυχῆς Prevost Paradol, οὕτως τὰ ἄρθρα ἦσαν ἀληθῶς σπουδαῖα καὶ ἐμβριθῆ. Ἐὰν ὅμως συγκρίνωμεν τὴν ἐφημερίδα ταύτην πρὸς τὸν Times καὶ Daily News, θέλομεν ἀμέσως παρατηρήσει πόσον ὑποδεεστέρα τῶν ἀγγλικῶν τούτων ἐφημερίδων ἐστὶ· διότι πρῶτον τὰ κύρια ἄρθρα τῆς «Ἐφημερίδος τῶν Συζητήσεων», καίπερ σπουδαῖα, δὲν δύναται νὰ παραβληθῶσι πρὸς τὰ τῶν Times καὶ Daily News ὡς πρὸς τὴν σπουδαιότητα καὶ τὴν πολιτικὴν εὐθυκρισίαν, καὶ δευτέρου, δὲν εἶναι τοσοῦτον πολυάριθμα ὅσον τὰ

τῶν ἀγγλικῶν ἐφημερίδων ἐν γένει. Πολλὰκις τῶντι, ἐκτός τοῦ πολιτικοῦ θελαίου, οὐδὲν ἕτερον ἄρθρον ἄξιον λόγου εὐρίσκει τις ἐν ταῖς στήλαις τῆς «Ἐφημερίδος τῶν Συζητήσεων», ἐνῶ τοιοῦτόν τι ποτὲ δὲν συνέθη καθ' ἑλληνίστω· τὴν ὑπαρξίν τῶν «Ἐφημερίδων Νέων»,

Πλὴν τῆς «Ἐφημερίδος τῶν Συζητήσεων» ματαίως, νομίζω, ἠθέλομεν ἐρευνήσει ἄλλας ἐξίσου σπουδαίας ἐφημερίδας ἐν Γαλλίᾳ. Αἱ λοιπαὶ (πιθανόν ἐκτός τῆς «Βελγικῆς Ἀνεξαρτησίας» ἦτις ὅμως, ἐπειδὴ ἐκδίδεται ἐν Βελγίῳ, δὲν δύναται νὰ ἀπεριτῆ μέρος τῆς γαλλικῆς ἐθνικῆς δημοσιογραφίας) αἱ λοιπαὶ, λέγομεν, μανιωδῶς ὑπερασπίζονται κόμματα, καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον μικροῦ λόγου ἄξια εἶναι. Κατὰ τὸν ἄρτι λήξαντα γαλλο-πρωσσικὸν πόλεμον, αἱ μὲν γαλλικαὶ ἐφημερίδες ἦσαν πλήρεις σαρκισμῶν ἐναντίον τῶν Πρωσσοῦν καὶ ψευδῶν εἰδήσεων, ἐνῶ αἱ ἀγγλικαὶ ἦσαν ἐκεῖνοι αἰτινες οὐχὶ μόνον ἐφώτιζον τὸν λαὸν ἐνταῦθα διὰ τοῦ φωτός τῆς ἀληθείας, ἀλλὰ καὶ τὴν Γαλλίαν αὐτήν, ἥς ὁ δυστυχῆς λαὸς ἐτρέφετο μὲ ὄνειρα καὶ εἰδήσεις ψευθεῖς. Ἴσως δὲ δύναται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι μίᾳ ἐκ τῶν πολλῶν δυστυχιῶν καὶ ἐν ἐκ τῶν μειονεκτημάτων τοῦ γαλλικοῦ ἔθνους κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον, καὶ αἰτία τῆς σημερινῆς ὀδυνηρᾶς θέσεως τῆς ταλαινῆς Γαλλίας, ἦτο καὶ εἶναι ἡ ἐλαττωματικὴ αὐτῆς δημοσιογραφία, ἦτις πρὸ ὀλίγου μὲν δὲν ἐφρόντιζε κατὰ τὴν κρισιμωτάτην ἐποχὴν τῆς πεντηκτοῦς νὰ φωτίσῃ αὐτήν, ἤδη δὲ διασπείρει τὴν ἔχθραν καὶ τὸ μῖσος, κινδύτουσα τὴν ἐξολόθρευσιν τῶν εὐγενῶν μνημείων παρελθούσης δόξης στρατιωτικῆς, καὶ τῶν ἀνθρώπων ἐκεῖνων τῶν ὁμοίων τὸ σφάλμα εἶναι ὅτι κατάγονται ἐξ ἐπισήμων οἰκογενειῶν.

Ἐκτός τῶν κυρίων ἄρθρων, αἱ ἰδιαίτεροι ἀλληλογραφίαι τῶν ἀγγλικῶν ἐφημερίδων εἶναι σπουδαιότεραι καὶ πολλῶ ἀνώτεραι τῶν ἐν ταῖς γαλλικαῖς φύλλοις. Ἐν αὐταῖς ὁ ἀναγνώστης βλέπει, ὅχι μόνον τὰ διατρέχοντα εἰς ξένους τόπους λεπτομερῶς, ἀλλὰ καὶ κρίσεις καταλλήλους, αἱ ὁποῖαι συντείνουσι βεβαίως καὶ αὐταὶ εἰς τὴν σπουδαιότητα ἐθνικοῦ τινὸς τύπου. Εἶναι πολυάριθμοι, τακτικώτατοι καὶ μετὰ διαφόρων πληροφοριῶν. Αἱ τῶν Γαλλικῶν ὅμως ἐφημερίδων, ἀνευ λεπτομερειῶν συνήθως, κρίσεων

καὶ ἐπικρίσει, καταντῶσι σχεδὸν περιτταί, καθότι ἐν αὐταῖς ἀναγκινώκει τις ἐπανάληψιν τῶν διὰ τοῦ τηλεγράφου μεταδιδόμενων καθημερινῶς σπουδαίων εἰδήσεων. ὣστε καὶ κατὰ τοῦτο ὑπερέχει ὁ ἀγγλικὸς τύπος τοῦ γαλλικοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἡ ταχύτης μεθ' ἧς διαδίδει παντὸς εἶδους νέα ἡ ἀγγλικὴ δημοσιογραφία, αἱ λεπτομερεῖς περιγραφαὶ παντὸς συμβαίνοντος, αἱ τακτικαὶ ἐπιθέσεις τῶν πρακτικῶν τῶν διαφόρων δικαστηρίων, καὶ τόσα ἄλλα, ἅπερ ἐπιλείπει με ὁ χρόνος ν' ἀριθμήσω, μαρτυροῦντιν ὅτι εἶναι ἀνωτέρα τῆς γαλλικῆς.

Ἡ ἀγγλικὴ λοιπὸν δημοσιογραφία εἶναι σπουδαιότερα τῆς γαλλικῆς, ἐπειδὴ τὰ κύρια ἄρθρα, ὡς ἀνωτέρω ὑπεδείξαμεν, εἶναι σπουδαιότερα καὶ περισσότερα τῶν ἐν ταῖς γαλλικαῖς ἐφημερίσι καταχωρουμένων, ἔχουσι δὲ τὴν ἀποστολὴν τοῦ μορφόνειν τὸν ἥλικόν τοῦ ἀνθρώπου χαρακτηρεῖται ἐπειδὴ αἱ ἀλληλογραφίαι τοῦ ἐξωτερικοῦ εἶναι σπουδαιότεραι, λεπτομερέστεραι καὶ πολυπληθέστεραι τῶν γαλλικῶν, καὶ ἐπειδὴ αἱ εἰδήσεις ἐν γένει ταχύτερον μεταδίδονται, ὡς καὶ πᾶν ἄλλο δυνάμενον νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὸν πολιτικὸν ἢ ἐμπορικὸν κόσμον, οὗτινος τὰ συμφέροντα πολλάκις ἐκ τῆς ταχύτητος τῶν εἰδήσεων ἐξαρτῶνται.

Σήμερον, ὅτε ὁ τύπος κατέστη πλέον ἐκ τῶν μάλα ἀναγκαίων ἀγαθῶν ἐκάστης πεπολιτισμένης κοινωνίας, καὶ διὰ κόπον πολλῶν καὶ αἰμάτων ἐξηγοράθη ἡ ἐλευθερία τοῦ ἐκφράζεσθαι, τολμηρὸς τῶν ἡθελεν εἶσθαι ἐκεῖνος ὅστις ἠθελε φρονεῖν ὅτι διὰ τῆς ἐλευθερίας ταύτης τὰ ἔθνη κατήντησαν δυστυχέστερα, ἐπειδὴ ἡ σχετικὴ καὶ ὄχι ἀπόλυτος ἰσότης διὰ τῆς δημοσιογραφίας βαθμυδὸν ἀποικτᾶται. Καὶ ὅμως ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι φρονούντες οὕτω τοιαύτη ἴσως εἶναι ἡ ἀνθρώπινη φύσις ἐν γένει, τὸ παρελθὸν πάντοτε θαυμάζει, τὸ παρὸν καταφρονεῖ, καὶ τὸ μέλλον μετὰ τρόμου καὶ περιεργείας περιμένει. Ἡσάκις δὲν εἶπομεν ὅτι ἡ κοινωνία τῶν ἀρχαίων ὑπῆρξε πολλῶ ἀνωτέρα τῆς ἡμετέρας. Καὶ ὁ περίφημος Macaulay ὁμιλῶν περὶ τῆς ἀρχαίας Ῥώμης λέγει:

Then none was for a party
Then all were for the state,
Then the great man help'd the poor
And the poor man lov'd the great
The lands were fairly sow'd
The spoils were fairly sold

Then Roman were like brother
In the brave days of old. ἦτοι

Τότε οὐδὲν ἦτο διὰ μίαν μερίδα.
Τότε ἦσαν πάντα διὰ τὸ κράτος.
Τότε ὁ μέγας ἐβοήθει τὸν πτωχόν,
Καὶ ὁ πτωχὸς ἠγάπα τὸν πλούσιον.
Αἱ γὰρ δημοσίᾳ διενέμοντο
Τὰ λάφυρα δημοσίως ἐπωλοῦντο.
Τότε οἱ Ῥωμαῖοι ἦσαν ὡς ἀδελφοί,
Ἐν τοῖς γενναίοις χρόνοις τῆς ἀρχαιότητος.

Ἀλλὰ, φεῦ! ὦραῖοι λόγοι, in the brave days of old ὑπῆρχεν εὐκρινὴς χωριτμὸς μεταξὺ εὐγενῶν καὶ ἀγενῶν, πλουσίων καὶ πτωχῶν. In the brave days of old δὲν ὑπῆρχεν ἡ μεγάλη αὐτὴ δύναμις τοῦ διαδίδειν τὰς ιδέας, οὔτε ἡ διανοητικὴ ἀνάπτυξις ἦτο τοσοῦτο ἀνεπτυγμένη. Τέλος; ἡ ἱστορία διδάσκει ἡμᾶς ὅτι τὸ ἀνθρώπινον γένος ὁλονὲν προχωρεῖ, καὶ ἐγκαταλείποντες τὰς αἰσθηματικὰς ἡμῶν δοξασίας, θέλομεν ἀμέσως πεισθῆ, ὅτι κατὰ τὴν ὑλικὴν εὐημερίαν εὐμεθὰ πολλῶ ἀνώτεροι τῶν παλαιῶν ἀλλὰ,

Deeper deeper let in toil
In the mines of knowledge
Nature's wealth and learning's spoil
Win from school and college.

Delve we there for richer gems
Than the stan of diadems. ἦτοι

Βυθύτερον βυθύτερον ἄς χωρῶμεν (ἰ)

Εἰς τὰ μεταλλεῖα τῆς γνώσεως.

Τὸν πλούσιον τῆς φύσεως καὶ τὸ λάφυρον τῆς

ἀφθέρου [μυθῆσεως

ἄς κερδαίνωμεν ἐκ τοῦ σχολείου καὶ τοῦ γυ-

μνασίου,

ἄς διατρέψωμεν ἐκεῖ διὰ πλουσιωτέρους λί-

θους,

Ἡ διὰ λίθους διαδημάτων.

ΠΕΡΙ ΚΟΣΜΗΤΙΚΩΝ.

Προκειμένου νὰ διαλάβωμεν ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ περὶ τῶν κοσμητικῶν τῶν ὀδόντων, δὲν νομίζομεν ἀπὸ σκοποῦ νὰ δώσωμεν ἰδέαν τινὰ περὶ τοῦ ἀναγνώστᾳ ἡμῶν καὶ περὶ ὀδόντων, ἐκθέτοντες συνάμα καὶ τὰ πρὸς διατήρησιν αὐτῶν ὑγιεινὰ παραγγέλματα.

Οἱ ὀδόντες εἶναι ἐν ἐκ τῶν συντελεστικωτέρων εἰς τὴν ὑπαρξιν καὶ διατήρησιν τῆς ὑγείας ὀργάνων, τοσαύτη δὲ ἡ σπουδαιότης αὐτῶν, ὥστε

ἡ ἔλλειψις τῶν ἀποδίδει μίαν τῶν σκληροτέρων τῆς ζωῆς βασάνων. Ἀδιαφοροῦντες πρὸς στιγμὴν ἐπὶ τῆς γαστρονομικῆς τῶν ὀργάνων τούτων σπουδαιότητος, θεωροῦντες δ' αὐτοὺς ὑπὸ μόνην τὴν ὑγιεινὴν καὶ κοσμητικὴν ἔποψιν, ἰσχυρίζομεθα ὅτι πρέπει νὰ δώσωμεν μεγίστην εἰς αὐτοὺς σημασίαν, ὡς ὄντα; τὸ κυριώτερον τῶν μέσων δι' οὗ αἱ εἰς ἀντικατάστασιν τῶν ἀπωλειῶν τοῦ σώματος εἰς τὸν ὀργανισμόν εἰσβιβάζομεθα οὐ σίαι κατατέμνονται καὶ κατεργάζονται ὑφιστάμεναι, οὕτως εἶπεν, τὸν πρῶτον χρόνον τῆς πέψεως. Οὐδεὶς δύναται νὰ διαφιλονεικήσῃ ὅτι ἡ καλὴ τῶν τροφῶν μάσσησις, κατὰ συνέπειαν δὲ καὶ ἐνσιέλωσις αὐτῶν, συντελεῖ εἰς τὴν ταχύτεραν καὶ καλλητέραν αὐτῶν πέψιν, ὥστε ἐν ἐκ τῶν μεγαλειτέρων τῆς ὑγιεινῆς παραγγεμάτων εἶναι τὸ νὰ μασσῶμεν τὰς τροφὰς καλῶς, ὅπως ἀπαλλάττωμεν τὸν στόμαχον μιᾶς τόσοσ ἐπιπόνου δι' αὐτὸν ἐργασίας, εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ὁποίας θέλει δυστροπήσῃ ἐπὶ τέλους, ἀναγκάζων οὕτω τοὺς μὴ μασητικούς αὐτοῦ φίλους νὰ διέρχωνται μέγα μέρος τοῦ χρόνου τῶν ἐν τοῖς μικροῖς ἐκεῖνοις δωματίοις, ὧν ἡ ἀποπίσις οὐδόλως κολακεύει τὴν ὄσφρησιν. Ἄν τὸ κακὸν περιορίζετο εἰς τοῦτο καὶ μόνον ἴσως ἦτον ἀνεκτὸν (ὅπερ ὅμως δὲν πιστεύω), ἀλλ' ἔχομεν καὶ ἕτερον εἶδος ἐξαγριώσεως τοῦ στομάχου, ἕνεκα τῆς καταπίσεως εἰς τὴν ὑποβάλλομεν αὐτὸν ἀναγκάζοντες αὐτὸν νὰ ἐκτελεῖ ἔργα ἐτέρου ὀργάνου, ὥστε ἐπὶ τέλους ἐπανιστάμενος ἐξωθεῖ καὶ ἀποβάλλει βιαίως ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ βαστάσῃ, ὑπενθυμίζων ἡμῖν τὸν μῦθον τοῦ ἵππου καὶ ὄνου, ὧν ὁ πρῶτος, ἀντιπροσωπευόμενος εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ὑπὸ ὄντος ἀνήκοντος εἰς τὴν εὐγενῆ τῶν διχειρίων τάξιν, ὑπέστη ὅσα οἱ ὑπὸ ναυτία; καὶ ἐμετοῦ βασανιζόμενοι πάσχουσι.

Μακρὰν τῆς ιδέας τοῦ νὰ δώσωμεν ἀκριβεῖς καὶ ἐπιστημονικὰς περὶ ὀδόντων ιδέας, περιορίζομεθα εἰς τὰς χρησιμωτέρας περὶ τῶν ὀργάνων τούτων γνώσεις, ὅπως κατανοήσωσιν οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν καὶ τοὺς λόγους ἐφ' ὧν θέλομεν στηρίζεσθαι τὰς ὑπὲρ καὶ κατὰ τοῦ τρόπου τῆς διατήρησεως τῶν ὀδόντων ιδέας.

Ὁ παρὰ τῶν ζωολόγων εἰς τὸ ἐν καὶ μόνον εἶδος τῆς τάξεως τῶν διχειρίων ὑπαγόμενος ἄνθρωπος, φέρει συνήθως μὲν 32 ὀδόντας, ἀνὰ 16 εἰς πᾶσαν σιαγόνα. ἔχομεν ὅμως καὶ ἀνθρώπους φέροντας μόνον 28, ἔχοντες τοῦτέστιν ἔλλειψιν τῶν 4 τελευταίων ὀδόντων, τῶν καὶ ὀδόντων

τῆς φρονήσεως ἀποκαλουμένων, εἰς ἐπίδειξιν τοῦ ὅτι ἐλλείπει ἢ μᾶλλον τοῦ ὅτι ἐστέρησεν αὐτοὺς ἡ φύσις φρονήσεως ἀλλ' ἄς μὴ ἀπελπίζωμεν οἱ ἐστερημένοι τῶν 4 τούτων ὀδόντων, καθότι ἀκριβῆς ἀνατομικὴ παρατήρησις (εἰς τὴν δὲν τοὺς εὐχόμεθα ποτὲ νὰ ὑποπέσωμεν) ἐδείξεν ὅτι ὑπάρχουσι μὲν οἱ ὀδόντες οὗτοι, ἀλλὰ ὅτι δὲν ἀνεφύησαν, μέιναντες ἐντὸς τῶν σιαγόνων. Ἀλλὰ νομίζω ὅτι πολλοὶ ψιθυρίζουσι: πολλὴ ἐφορώθημεν μαθόντες ὅτι ἔχομεν 32 ὀδόντας! Οὐχί, κύριοί μου, μὴ σπεύδετε ἐμῆθετε ὅτι τινὲς ἔχουσιν 28 ὀδόντας, πρὸς τοῦτους πρέπει νὰ σά; εἴπωμεν ὅτι εὐρίσκει τις, ἂν καὶ σπανιώτερον, κρανία (διότι ἀνθρώπους ζῶντας δὲν εἶδον, ἐνῶ τῶν; μὲ 28 ὀδόντας καὶ βλέπω καὶ γνωρίζω κάλλιστα) ἔχοντα πλείονας τῶν 32, ὅτι ὅμως εἶναι μικρότεροι καὶ κινητικοὶ τῆς περιεργείας τῶν ἐπισκεπτομένων τὰ φυσιογραφικὰ μουσεῖα, τὰ ὁποῖα συνήθως τοικεῖται ἀπονενομημένα κρανία στολιζοῦσι.

Ὁ ἄνθρωπος βάλει τοὺς ὀδόντας δις, ἀλλ' ἔστιν ὅτε καὶ τρίς. Καὶ οἱ μὲν πρῶτοι τῶν ὀδόντων ἀποκαλοῦνται γαλαξίαι, οἱ δεῦτεροι ἐμμοιοι, οἱ δὲ τρίτοι εἰμεθα τῆς ιδέας ὅτι πρέπει ν' ἀποκληθῶσιν ὀδόντες τῆς μορίας. Διαγίνονται πολλὰ, ἅτινα χάριν συντομίας παρατρέχομεν, περὶ γερόντων εἰς οὗς ἀνεφάνησαν ὀδόντες κατὰ τὸ 90 καὶ 100 ἔτος; τῆς ἡλικίας αὐτῶν, τοὺς ὁποῖους ὅμως δὲν εἶχον τὸ εὐτύχημα νὰ μεταχειρισθῶσιν ἐπὶ πολὺ, ὡς παθόντες μετ' ἐλίγον τὸ μικρὸν δυστύχημα τῆς εἰς τὴν ἐτέραν ζωὴν μεταβάσεως, καθ' ἣν ὅμως ἴσως τοῖς γίνωσι χρήσιμοι, ἂν ἔτυχε νὰ προσβέβῳσι τὴν ἐν τῇ μακροβιότητι ὑπαρξιν τοῦ Πιλαρένιου Ὁρου.

Οἱ πρῶτοι γαλαξίαι ὀδόντες ἀναρῶνται κατὰ τὸν ἕβδομον περίπου μῆνα τῆς βρεφικῆς ζωῆς, πρῶτον εἰς τὴν κάτω σιαγόνα, ἐνίστε ὅμως ἀναρῶνται πρῶτοι οἱ τῆς ἄνω σιαγόνος, ὅπερ δίδει ἀφῆρη ἐἰς τὰς πλησιαζούσας τὴν πιθανὴν τρίτην ὀδοντοφυσίαν μάμμης ἡμῶν νὰ δίδωσι τὰς ἀπαισίας ἐκεῖνας ἀνθρωποφαγικὰς ιδέας, τὰς ὁποίας ὅσοι ἔχουσι τὸ εὐτύχημα νὰ ἔλωσι μάμμην γνωρίζουσι. Ἐλέγομεν λοιπὸν ὅτι ἐκφύονται συνήθως πρῶτον οἱ κατώτεροι τομαῖ; ἐπειτα οἱ ἀνώτεροι κτλ, τοῦτέστι κατὰ τινὰ τάξιν ἢ δύνασθε νὰ μῆθητε παρὰ τῆς πρώτης μητρὸς ἢ θέλετε ἀπαντήθει, καὶ τὴν ὁποῖαν, διὰ νὰ εἴπωμεν καὶ μίαν πικρὰν ἀλήθειαν, πολλοὶ τῶν σπουδαζόντων ἐπιστήμην λησμονοῦσι! Κατὰ τὸ τέλος τοῦ δευτέ-

ρου έτους, έχει ο παῖς 20 οδόντας χρησιμεύοντας εις μάσησιν πρωγαλίων, όπωρων και ζακχαρωτών πάσης ποιότητας.

Οί τής δευτέρας οδοντοφυίας οδόντες αποκαλούνται, ως είπομεν, έμμενοι, αναφαινονται δέ κατά τάξιν τήν όποιαν ούδεις σχεδόν έξ ήμωv μὴ ιατρός ένθιμείται και τήν όπιαν διδάσκουσιν ήμιν τά οικεία βιβλία, εις ά παραπέμπομεν τούς θετικων γνώσεων όρεγομένους. Οί οδόντες, διαιρούνται εις τομείς κυνόδοντας και τραπεζίτας, έχοντας ίδιον έκαστος είδος έργασίας ως και τό όνομα έμφαίνει, τούτέστιν οί μέν τομείς τέμνουσι, οί κυνόδοντες (με συγχωρείτε, έδω δέν έλήφθη ύπ' όψιν τό είδος τής έργασίας, αλλά σύγκρισις) όμοιάζουσι πρὸς τούς οδόντας των κυνων, οί δέ τραπεζίται έχουσι σχήμα τραπέζης, έφ' ης δύναται τις νά φάγη, άρκει νά έχη όρεξιν, παντος είδους τροφήν. Καί τομείς μέν έχομεν 8, κυνόδοντας 4, τραπεζίτας δέ 20, υποδικιουμένους εις μικρούς και εις μεγάλους, ένεκα τού μεγέθους αυτών και τής ριζικής αυτών διαφοράς.

Πιστεύοντας ότι δέν δαπανώμεν μάτην τόν χρόνον των άναγνωστών ήμωv, παρακαλούμεν αυτούς νά μάς παρακολουθήσωσιν εις μικράς τινάς περι τής κατασκευής των οδόντων λεπτομερείας, ύποσχόμενοι εις αυτούς ως άντάλλαγμα, ότι θέλομεν καταβάλει πᾶσαν προσπάθειαν όπως τοις είπομεν τά μέσα δι' όv θέλουσι διατηρήσει τούς οδόντας αυτών, άν και δέν αντιποιώμεθα καθήκοντα οδοντοιατρού. Οί οδόντες τού ανθρώπου θειμίοι κατά σειράν έν τή κοιλότητι τού στόματος, αποτελοῦσι δύο έλλειψοειδή τόξα, όv τό άνωτερον είναι μείζον τού κατωτέρου, ώστε οί άνωτεροι τομείς ιστανται πρὸ των κατωτέρων και ούχι άκριβώς επ' αυτών. Είς τούς οδόντας διακρίνομεν τρία μέρη, τό όρατόν αυτών μέρος τό καλούμενον και στεφάνην τού οδόντος, τό έντός τής σιαγόνης έμπεπηγμένον μέρος, τό αποκαλούμενον ρίζαν, και τό ένθον τά δύο ταύτα μικρόν περιεσφιγμένον μέρος, τό αποκαλούμενον άίχμηνα. Όσον άφορᾷ τό ύψος, σημειωτέον ότι άπαντες οί οδόντες είναι ισούψεις κατά τήν στεφάνην, ούχι όμως και ισομήκεις κατά τās ρίζας. Κατά μέν τό άνωτερον μέρος τής στεφάνης επακουμβώσιν ό εις επί τού έτέρου κατά δέ τό κατώτερον χωρίζονται άπ' άλλήλων δια τριγώνου τινός διαστήματος πληρουμένου ύπὸ των ούλων. — Πᾶς οδούς συνίσταται εκ στερεού ή

ρου, τούτέστιν έντός τού στερεού οδόντος: ύπάρχει κοιλότης πλήρης μαλθακής τινος ούσίας εις ήν διακλαδίζονται τά λεπτότατα άγγεία και νεύρα, τά όποια εισέρχονται εις πάντα οδόντα δά λεπτοτάτου τμήματος κατά τήν κορυφήν τής ρίζης αυτού εύρισκομένου. Η γνώσις λοιπόν τής ύπαρξως νεύρων εις τούς οδόντας έξηγεῖ ήμιν τούς σφοδροτάτους πόνους ους έχομεν έν περιπτώσει καθ' ήν έρχεται εις έπατήν τό νεύρον μετά τής ατροσφαίρας ή άλλων έρεθιστικων αιτίων επί των τερηδονισμένων οδόντων. Όπως γεννηθή τό αισθημα τού πόνου, ύπάρχει αναπόφρευκτος ή ύπαρξις νεύρου, ώστε εύκόλως έννοούμεν ήδη τόν λόγον δι' όv δέν αλγοῦσιν οί αποκοιτάμενοι δυουχες και αί τρίχες. — Τό σκληρόν τού οδόντος μέρος αποτελείται εκ τριων στρωμάτων, εκ τής ύελώδους ούσίας (email), εκ τής έλεφαντινης και εκ τής όστεώδους. Η σκληρά και εύραγεστάτη ύελώδης ούσία, έχουσα χρώμα κυανίζον, είναι πυκνωτέρα κατά τήν άνωτεραν των οδόντων επιφάνειαν, έχουσα δυστυχώς τήν ιδιότητα τού νά μη άναγεννάται ως τά λοιπά των συστατικων τού οδόντος μέρη. Υπὸ τήν ύελώδη ούσιαν κείται ή έλεφαντινή ούσία, ήτις διδει εις τόν οδόντα τό σχήμα αυτού, είναι δ' έπίσης λευκοκιτρίνη και φθειρετα ταχέως δια τής χρήσεως. Η έλεφαντινή αυτη ούσία κατά μέν τό όρατόν μέρος τού οδόντος, καλύπτεται ύπὸ τής ύελώδους ούσίας, κατά δέ τήν ρίζαν ύπὸ τής όστεώδους ούσίας, ήτις ούδ'όπως διαφέρουσα κατά τήν ύψην από τά λοιπά όστα, είναι μόνον μικρόν άφθονωτέρα όσω προχωρούμεν πρὸς τήν κορυφήν τής ρίζης των οδόντων.

Μετά τήν συτομωτάτην ταύτην άφήγησιν τής ύψης των οδόντων, καλόν νομίζομεν νά ύπομνήσωμεν εις τούς ήμετέρους άναγνώστας ένα φυσικόν νόμον επί τού όποιου στηρίζεται κατά τό μάλλον και ήττον πᾶσα ή περι τής διατηρήσεως των οδόντων σοφία, και όστις διδάσκει ήμιν, ότι πᾶσα ύλη, πᾶν σώμα, θερμαινόμενον μέν δικσ-έλλεται, ψυχόμενον δέ συστέλλεται. Τούτου ούτως έχοντας, εύκόλως έννοούμεν τό πρώτιστον τής υγιεινής των οδόντων παράγγελμα, τό νά μη τρώγομεν ποτε θερμωτάτας ούσίας, μήτε νά έχωμεν τήν άρροσύνην νά κρατούμεν δια των οδόντων όστι τά λοιπά άπαλά τού στόματος μόρια αδυνατοῦσι νά ύποφέρωσιν ένεκα τής θερμότητος αυτού. Απ' εναντίας πρέπει νά γνωρίζωμεν καλώς ότι ή ύελώδης τού οδόντος ούσία διαρρα-

γεισα άπικέ είναι άνεπίδεκτος πάσης θεραπείας, ότι θέλει κατά συνέπειαν σχηματισθή κοιλότης, εις θεράπειαν τής όποίας έρχεται ή Τζωνμαλανεϊος τέχνη. — Έτερον υγιεινόν παράγγελμα, μείζονος σημαντικότητος, είναι ή προσοχή ήν πᾶς ο άγαπών τούς οδόντας αυτού όφείλει νά καταβάλη όπως μη τρώγη τά ψυχρά κατόπιν των θερμων και τινάπυλιν, δια τό άπλουστατον λόγον ότι δύναται ή ύελώδης τού οδόντος ούσία νά ύποστη ήτι ύελος λυχνίας θερμη ύφίσταται έν ενσάξωμεν επ' αυτης σταγόνα ψυχρού ύδατος, τούτέστι συστελλόμενα αιφνιδίως, κατά τόν ειρημένον φυσικόν νόμον, τά μόρια τής ύελώδους ούσίας ρήγνυνται. Είς αποφυγήν τού ατοπήματος τούτου πρέπει νά ήμεθα λίαν προσεκτικοί κατά τήν λήψιν των a la creme και a la vanille πηγυτων, τά όποια δροσίζουσι μέν τήν ενδόμυχον των εισέτι οδοντοφόρων λαύραν, ενδέχεται όμως νά μάς στοιχήσωσι πολύ άκριβᾶ, πληρόνυτες αυτά δι' ένός ή πλειόνων οδόντων, όταν μάλιστα δέν λαμβάνηται ή προφύλαξις τού νά μη περιφέρωμε ποτέ τό παγωτόν επί των οδόντων. Εύχης και υγείας έργον ήθελεν εισθαι άν ήδύνατό τις ν' άρνηθή όριστικώς τήν χρῆσιν των παγωτων, άτινα επιφέρουσι και πολλά άλλα ατοπήματα, ή άφήγησις των όποιων ήθελε μάς φέρει έξω τού προκειμένου. Εάν κοινώς πιστεύηται ότι μία σταγών ψυχρού οίνου μετά τό θερμόν φαγητόν «άφαιρεί, κατά τήν παροιμίαν, έν άλλυρον από τό θυλάκιον τού ιατρού» ρίπτει όμως αυτό πάντοτε εις τό τού οδοντοιατρού.

Επίσης πρέπει ν' αποφεύγωμεν πᾶσαν μηχανικήν επί των οδόντων βίαν, όποια είναι π. χ. ή κατά τήν δια των οδόντων θραύσιν άμυγδάλων, κερύων, λεπτοκαρών και λοιπών. Κακίστη επίσης είναι ή συνήθεια τού κόπτειν τά νήματα δια των τομέων οδόντων, μάλιστα όταν τό τοιοῦτον επαναλαμβάνηται συχνά, όταν εκτελήται άνεπιτηδείως και δια μεγάλης βίας, ή όταν καταβάληται προσπάθεια εις τομήν λίαν στερεων νημάτων. Η περίστασις αυτη πρέπει νά λαμβάνηται ύπὸ σπουδαιωτάτην έποψιν ύπὸ τού ώραίου ιδίως φίλου, εις τό όποιον ή άπώλεια των τομέων επιφέρει σημαντικωτάτην δυσμορφίαν, ή τήν όποιαν είναι πολύ φρονιμώτερον νά προλαμβάνωσιν, έχουσαι κατά τήν έργασίαν αυτών μικρόν ψαλίδιον, παρά νά καταφεύγωσιν άκολούθως εις τήν δυσσικονόμητον χρῆσιν των τεχνητων οδόντων.

Πολλοί ή μάλλον οί πλειστοι εκ των ξένων πρὸς τήν έπιστήμην, απευθύνουσιν όλως άδικον μομφήν κατά τής ζακχαρώσεως, ως φθειρούσης δήθεν τούς οδόντας, ζημιούντες ούτω τούς ζακχαρωπάλας και πνευμοδιζήντες τήν κατανάλωσιν των παντοίων εκείνων περιψυγώσων παρασκευασμάτων, άτινα ενεργούσι μαγνητικώς: επί των κενων νεανικων θυλακίων. Είναι βέβαιον ότι ή χρῆσις τής ζακχαρώσεως βλάπτει τούς οδόντας μόνον όταν, μείνασα έντός των δικλημάτων των οδόντων, λάβη καιρόν νά μετατραπή εις όξικόν όξυ και τότε πλέον ενεργήση δια των χαρακτηρων τού όξέος και ούχι τής ζακχαρώσεως, εις τρόπον ώστε δύναται πᾶς τις ν' αποφυγή τό τοιοῦτον πλύνων επιμελώς τό στόμα αυτού κατόπιν τής λήψεως πάσης ζακχαρώδους ούσίας. Τά γλυκά τά περιέχοντα ελεύθερα όξέα, όποια είναι φερ' ειπειν τό των βυσσίνων, επιφέρουσι πολλάκις πόνους άμα άφθέντα τερηδονισμένου οδόντος, άλλ' ενεργούσιν, ως είπομεν, ούχι πλέον δια τού ζακχαρώ, αλλά δια τού ενεχομένου όξέος. Κατόπιν των όλίγων τούτων εξηγήσεων δύναται πᾶς τις (έν έπεισθη) άφίμως νά κάμη χρῆσιν όσωνδήποτε θέλει γλυκουσμάτων, μετά τήν χρῆσιν των όποιων νά εκπλύνη τό στόμα δεύτως, έστω δέ βέβαιος ότι θέλει πάθει τό στόμαχός του, ούχι όμως και οί οδόντες του.

Έτερον είδος υγιεινών παραγγελμάτων μεγίστης σπουδαιότητος είναι τά άφορώντα τήν καθαρότητα των οδόντων άνευ τής όποίας οί ώραιότεροι των οδόντων καταστρέφονται έν διαστήματι όλίγου χρόνου ή, άν τούτο δέν συμβή, χάνουσι τό κατά φύσιν μαργαριτωειδές αυτών γινόμενον κίτρινον, ένεκα τής παχείας στοιβαδής τής καλυπτούσης αυτούς τρυγός, βαθμηδόν δέ λαμβάνουσι πύσας τās χρωματιστικās παραλλαγās, αιτινες ύπάρχουσιν από τού λευκού μέχρι τού μελανού χρώματος. Οί οδόντες πρέπει νά καθαρίζονται πᾶσαν πρωίαν δι' άπαλῆς ψήκτρας έμβεβαμμένης έντός ύδατος άπλού ή έντός ύδατος έχοντας και σταγόνας τινάς βοτοτίου ύδατος εκ τής επικαλυπτούσης ένίοτε τήν βάξιν ιδίως των οδόντων τρυγός, ήν εκκρίνουσι κατά τό διάστημα τής νυκτός οί κατά τά άκρα των ούλων κείμενοι αδένισκοι, διότι μη αφαιρουμένη στεροποιείται και διδει τήν κατά τās ρίζας των οδόντων παρατηρούμενην άπθῆ κυτρίνην χροιάν. — Κατά τήν εκλογήν τής ψήκτρας των οδόντων πρέπει νά προ-

τιμῶμεν τὰς μετρίως σκληρὰς καὶ τὰς μᾶλλον στενὰς παρὰ πλατείας, διότι ἡ σκληρὰ καὶ πλατεία ψήκτρα γυμνῶναι τοὺς ὀδόντας ἀπὸ τὰ οὖλα, ἀπικαλύπτοντα οὕτως τὸ μὴ ὑπὸ ὑελώδους οὐσίας καλυπτόμενον μέρος τῶν ὀδόντων, ὑπερδύναται νὰ φθαρῇ. Ἐπίσης πρέπει νὰ καθαρίζωμεν αὐτοὺς μετὰ πάντων λήψιν τροφῆς· πλύνοντες αὐτοὺς δι' ὕδατος, ἰδίως ὅμως μετὰ λήψιν τροφῆς σαρκώδους, πρέπει νὰ ἐξαιρῶμεν ἐπιμελῶς πᾶν μόνον σαρκὸς μεϊνάσης ἐν τοῖς διαστήμασι τῶν ὀδόντων· διότι ἡ ἐν τῷ στόματι διαμονὴ καὶ ἐλαχίστου σαρκώδους μέρους δίδει ἀφρημὴν, διὰ τῆς ἐν βραχυτάτῳ πολλὰκις χρόνῳ σήψεως αὐτοῦ, εἰς γένεσιν διαφόρων δυσόσμων ἀερίων ἐξαιρούμενων ὀλεθρίων ἐπὶ τῶν ὀδόντων ἐέργειαν. Νομίζω ὅτι πάντες ἐδοκίμασαμεν πόσον δυσωδῶς ὄζει τεμάχιον σαρκὸς παραμεῖναν μετὰ τῶν ὀδόντων ὅταν ἐξαιρεθῇ τὴν ἐπιούσαν. Δίαν ὠφέλιμον εἶναι νὰ προσέχωμεν περὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν σωματίων δι' ὧν σκαλίζομεν τοὺς ὀδόντας, μετὰ τῶν ὀπίλων ποτὲ δὲν πρέπει νὰ πικίζωμεν ἄνευ ἀνάγκης, μίτη νὰ ἐγγίζωμεν ἐπ' αὐτῶν μεταλλικὰς ὀδοντογλυφίδας, κερρίδας, βελόνας, φουρκέτας καὶ τὰ παρόμοια. Ἡ μόνη κατάλληλος πρὸς τοῦτο οὐσία εἶναι αἱ ἐκ πεπερωδῶν ὀδοντογλυφίδες δι' ὧν, λεπτυνομένων καὶ κοπτομένων κατὰ βούλησιν, πρέπει ν' ἀφαιρῶμεν τὰ παραμειναντα τῶν τροφῶν μέρη, χωρὶς ὅμως νὰ αἰμῶσιν τὰ οὖλα. Κοινοτάτης ὁσαύτως ἐν Ἑλλάδι χρητέως εἶναι ἕτερον εἶδος ὀδοντογλυφίδων, συνιστάμενων ἐκ τῶν κερκλῶν τοῦ γνωστοτάτου ἐκείνου φυτοῦ, τὰς ὁποίας εὐρίσκωμεν εἰς πάσας τὰς τραπέζας τῶν ξενοδοχείων. Ἡ χρῆσις τῶν ὀδοντογλυφίδων τούτων εἶναι λίαν καλὴ διὰ τὸς μὴ λαμβάνοντας μεγάλην περὶ τῶν ὀδόντων αὐτῶν πρόνοιαν, διότι ἐκτελοῦσι τὸ καθήκον αὐτῶν λίαν ἀτελῶς, ὡς λίαν παχεῖαι, εὐένδοτοι καὶ εὐθραστοί, περρικισμένοι ὅμως ἀφ' ἑτέρου δι' εὐαρέστου τινὸς εἰς πολλοὺς ὁσμῆς, ἧτις εἶναι καὶ ἡ μόνη αὐτῶν ἀρετὴ.

Πολλὰκις κατὰ τὰς βιάσεις τῶν ὀδόντων σχηματίζεται μελανὴ τις στοιβή, μ' ὅλας τὰς περὶ τῆς καθαρῆς αὐτῶν λαμβανόμενας φροντίδας, ἧτις ὅμως ὀφείλεται, ὡς ὀλίγοι ἀγνοοῦμεν, εἰς τὴν χρῆσιν τῶν μεταλλικῶν ψιμμυθίων, ἰδίως δὲ τῶν δι' ὑδραργύρου καὶ μολύβδου, οἵτινες ὑποσκάπτουσι διὰ τῆς μελανῆς ἀποτροπαίου αὐτῶν σκαπάνης οὐ μόνον τὰς ρίζας τῶν ὀδόντων,

ἀλλὰ καὶ τὰ κερφάλια τῆς ζωῆς, μεταβάλλοντες τὸ πρόσωπον ἀπὸ νέου εἰς μορφήν γραμμῆς πρωτωπίδος. Περὶ ψιμμυθίων γράψαντες τινα ἐν τινι προηγηθέντι ἀρθρίδιῳ, θέλωμεν ἐπανέλθει, ὅταν ἐξετάσωμεν τὰ λοιπὰ τῶν κοσμητικῶν, ὅπως ἐπίδεξωμεν τοὺς ἐκ τῆς χρήσεως αὐτῶν κινδύνους τῆς τε υγείας καὶ ὠριότητος, τῆς ὁποίας περὶ πλείστου ποιεῖται τὸ ἥμισυ τοῦ ἀνθρωπίνου πληθυσμοῦ.

Παραλείποντες τὰ περὶ φυσιολογίας τῶν ὀδόντων ὡς λίαν ἀγρυπτικὰ, ἐκθέτομεν διὰ βραχέων τὰ τεχνικὰ μετὰ δι' ὧν βελτιοῦται καὶ ἐνδυναμοῦται ἡτε κατὰστασις καὶ υγεία τῶν ὀδόντων ἐν γένει.

Ἡ ὠριότης τῶν ὀδόντων ἐξαρτᾶται κυρίως ἐκ τῆς ὁμαλῆς αὐτῶν ταξιθετήσεως, ἐκ τοῦ μετρίου αὐτῶν μεγέθους, ἐκ τῆς μαργαριτωειδοῦς αὐτῶν λευκότητος, ἐκ τῆς ῥοδιῆς τῶν οὖλων χροιάς, ἐκ τῆς ἐλλείψεως πάσης κκκῆς αὐτῶν ὁσμῆς καὶ τῶν παραπλησίων. Ἡ διατήρησις τῆς κατὰ φύσιν τῶν ὀδόντων λευκότητος ἐξαρτᾶται ἐκ τε τῆς περὶ τὴν καθαρῆς αὐτῶν φροντίδος καὶ ἐκ τῶν διαφόρων σκευασιῶν δι' ὧν ἐπιτίθοντες αὐτοὺς, ἀφαιροῦμεν μηχανικῶς πάσας τὰς ἐπ' αὐτῶν ἀλλοτρίας οὐσίας. Σπειόμενον εὐθύς ἐξ ἀρχῆς ὅπως εἴπωμεν ὅτι αἱ μὲν αἰ ἀξίαι συστάσεως καὶ ἀβλαβεῖς διὰ πάσης υγείας ὀδόντας κόνεις εἶναι αἱ συνιστάμεναι ἐκ φυτικοῦ ἀνθρακός καὶ κίνης εἰς λεπτοτάτην κίνην μετεβεβλημένοι μετὰ σταγόνων τινῶν αἰθέριου τινὸς ἐλαίου, ὁποῖον τὸ τῷ ἡδύσμου τοῦ πεπερωδῶδους, ὡς ἐνεργοῦσαι τονωτικῶς ἐπὶ τῶν οὖλων καὶ ὡς ἐξαλείφουσαι τὴν ἐνίοτε ὑπάρχουσαν κκκὴν τοῦ στόματος ὁσμῆν. Τὸ μόνον ἐλάττωμα τῆς κόνεως ταύτης εἶναι ὅτι ἐλάχιστα ταύτης μέρη, μένοντα κατὰ τὴν βῆσιν τῶν ὀδόντων, σχηματίζουσι μελανὴν τινα γραμμὴν, τὴν ὁποῖαν ὅμως δύναμεθα ν' ἀπορῦγωμεν διὰ τῆς προσεκτικῆς τριβῆς, καὶ διὰ τῆς κατόπιν δι' ἑτέρας καθαρᾶς ψήκτρας καθαρῆς τῶν ὀδόντων.

Αἱ πρὸς καθαρῆσιν τῶν ὀδόντων κόνεις, ἅς ἡ ἐπιστήμη ἀποκαλεῖ ὀδοντοτρίματα, εἶναι εὐχρηστοὶ εἰς σχῆμα εἴτε κόνεως, εἴτε μαλακῆς μάζης (obiat) ἧτις δὲν διαφέρει τῆς κόνεως παρὰ κατὰ τὸ σχῆμα μόνον ὡς οὔσα μίγμα κόνεως μετὰ σεραπίου καὶ οὐδὲν πλέον. Αἱ ὀδοντοκόνεις περιέχουσι συνήθως ἢ οὐσίας ὀξείας ἅς ἀντιπροσωπεύει ἡ τρυγικὴ πότασσα (cremor tartari) ἢ οὐσίας ἀλκαλικὰς, ὡς κεκαυμένη μαγνησία,

διπασθρακικὴν σόδα, ἀνθρακικὴν τίτανον, ἢ οὐσίας ἀδρανεῖς ἐνεργοῦσας μόνον διὰ τῆς μηχανικῆς τριβῆς ὡς τοιαῦται δεξνάναφαινοῦνται ἢ σάκχαρις τοῦ γάλακτος, τὸ κοράλιον, τὸ ὄστον τῆς σπησίας, ἢ ἐλαφρόπετρα κτλ. Εἰς τὰς ἀνωτέρως οὐσίας δύναται τις νὰ προσθήσῃ τοὺς ἐκ ψυχρῶς ἀρτου ἀνθρακας, πάντας τοὺς λοιποὺς φυτικῶς ἀνθρακας, τὴν κόνιν τῆς κίνης, ἄτινα ὅμως πρὸς τῆ μηχανικῆ διὰ τῆς τριβῆς ἐνεργεῖα ἔχουσι καὶ τὰς ἀδιαφιλονεικίτους ἀντισηπτικὰς καὶ τονωτικὰς ιδιότητες, στεροῦμεναι τῶν πλείστων, ἐλαττωμάτων τῶν λοιπῶν οὐσιῶν. Εἰς τὰς ὀδοντοκόνεις συμφύρουσι οἱ ἰατροὶ καὶ πλῆθος ἄλλων φαρμακευτικῶν οὐσιῶν ἀναλόγως τῆς ὑφισταμένης ἢ φανταστικῆς ἀνάγκης, ὥστε ἀποβαίνει ἄσκοπος ἡ ἀφήγησις μιᾶς ἐκάστης τῶν ἐν λόγῳ οὐσιῶν, ὧν ἡ ἐπιτυχὴς ἀνάμιξις καὶ ὁ κατάλληλος ἀρωματισμὸς συνετέλεσεν εἰς πλήρωσιν τοῦ βαλαντίου τῶν ἐπινοησάντων αὐτάς. Κανόνα γενικὸν περὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν ὀδοντοκόνεων δὲν δύναμεθα νὰ δώσωμεν ἐκ τῶν προτέρων, καθότι ὑπάρχουσι καὶ ὀδόντες ὧν ἡ κατάστασις ἀπαιτεῖ ἐνίοτε τὴν χρῆσιν τῶν ἄλλως τε ἐπιβλαβῶν ὀξείων καὶ ἀλκαλικῶν οὐσιῶν, πρέπει ὅμως ἀφ' ἑτέρου νὰ ἐκλέγωμεν τὰς κόνεις ἐκείνας αἰνιες στεροῦνται τῶν σκληρῶν ἀδρανῶν οὐσιῶν, ὡς τοῦ κοραλίου, τῆς ἐλαφροπέτρας τῆς ζακχάρως τοῦ γάλακτος, ὧν ἡ μακροχρόνιος χρῆσις κατατρώγουσα τὴν ὑελώδη τῶν ὀδόντων οὐσίαν ἐπιφέρει τὴν φθορὰν αὐτῶν. Παραπέμποντες τοὺς βουλομένους νὰ ἴδωσιν ὁμαθὸν ὀδοντοκόνεων εἰς τὰ κατάλληλα βιβλία (1) δὲν ὀκνοῦμεν νὰ ἐπαναλάβωμεν ὅτι αἱ μόναι φίλαι τῶν ὀδόντων κόνεις εἶναι αἱ ἐκ φυτικοῦ ἀνθρακός καὶ κίνης συνιστάμεναι, αἵτινες μινύμεναι εἰς διαφόρους ἀναλογίας καὶ ἀρωματιζόμεναι δι' αἰθέριου ἐλαίου τοῦ ἡδύσμου, δι' ὕδατος τῆς Κολωνίας, διὰ βάμματος ἄβρας καὶ ἄλλων αἰθέρων ἐλαίων συνενούσιν ἐν αὐταῖς τὰ προτερήματα πασῶν τῶν λοιπῶν κόνεων στεροῦμεναι τῶν ἐλαττωμάτων αὐτῶν.

Μετὰ τὸν διὰ τῆς κόνεως καθαρῆσιν τῶν ὀδόντων λίαν ἐπωφελέη, εἶναι ἡ χρῆσις συνθέτου τινος ἀρωματικοῦ βάμματος τοῦ ὁποῖου ἐνστάζοντες ἱκανὰς σταγόνας ἐντὸς καθαίσιου ὕδατος

γαργαρίζομεν τὸ στόμα εἰς τρόπον ὥστε τονοῦνται μὲν τὰ τυχόν κατὰ τὴν διὰ τῆς ψήκτρας τριβῆν σμικρὸν ἐρεθισθέντα οὖλα, λαμβάνει δὲ καὶ τὸ στόμα τὴν τοῦ ὕδατος εὐχάριστον καὶ ἀρωματικὴν ὁσμῆν. Ὁ φαρμακευτικὸς θησαυρὸς πλουτεῖ παντοίων πάσης χροιάς καὶ ὁσμῆς τοιούτων ἀρωματικῶν πολυώνυμων ὑδάτων, ἐξ ὧν εὐχρηστον εἶναι τὸ τοῦ Botol τοῦ ὁποῖου ὑπάρχουσι πολλοὶ συνταγαί, ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατασκευὴν, ἢ μᾶλλον ὅμως ἐν χρήσει εἶναι ἡ κάτωθι σεσημειωμένη (1)

Ταῦτα τὰ ὀλίγα, φίλοι ὀδοντοφίλοι μου ἀναγνώσται, εἶχον νὰ σᾶς ὑπεθυμίσω χάριν τῶν 32 μαργαριτωειδῶν θησαυρῶν σας, τῶν ὁποίων συνιστῶ ἡμῖν τὴν διατήρησιν ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ, ἐκτὸς ἀν' ἧσθε φίλοι τῆς μαμαλίγκας* ἐπιφυλάττομαι δὲ προσεχῶς νὰ ἐξακολουθήσω τὴν σειρὰν τῶν καλλωπιστικῶν ἀποκρῶφον ὑπὸ τὸ προσωπεῖον τῶν ὁποίων θρασύνεται καὶ αὐτὴ ἡ γεροντικὴ ἡλικία ἀντιποιομένη δικαιοματῶν ὧν ἡ ἐξάσκησις δικαίως πρέπει νὰ παραχωρῆται εἰς ἄλλους.

G. ΑΚΕΣΤΟΡΙΑΗΣ

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΦΙΑΗΜΑ ΣΟΥ

* Ω ἄγγελε τῶν οὐρανῶν. Ω κόρη ἐρασμία εἰπέ μοι, εἶναι ὄνειρον ἢ πλάνος φαντασία; ὦ! ναί, εἰπέ μοι, εἴν' ἀληθὲς πῶς κάθημαι σιμὰ σου καὶ με καλύπτεις με θερμὰ γλυκοφιλήματά σου;

* Ἐὰν δὲν ᾔναι ὄνειρον ἢ ὀπτικὴ ἀπάτη, ἄφες εἰς τὰς ἀγκάλας σου ν' ἀναπαυθῶ φιλάτην.

(1) Σπερμάτων ἀνίσου δρμ. 4 Κερυσοφύλων [καὶ Κινναμόμου ἀνὰ δρμ. 4 ὁσάτως ἀδρομερῶς τετριμμένων. Αἰθέριου ἐλαίου ἡδύσμου τοῦ πεπερωδῶδους δρμ. 1/2, κατέργασον ἐπὶ ὀκταήμερον ἐν 112 δρμ. οἰνοπνεύματος. Διήθησον καὶ πρὸς τὰς βάμματος ἄβρας σταγόνας 10.

(1) Formulaire magistral, par A. Benchaudat, p. 461. καὶ Répertoire pé néral de Pharmacie pratique, par Dor vaui, p. 751.

Υψος νά σβύσω δυναθῶ εἰς τὸ μειδιάμα σου
τὴν φλόγα ἢν μοὶ ἤναψας μ' ἐν μόνον φίλημά σου.

Εἰς ἄλλην εἶχον ὀρισθῆ με σταθερὰν καρδίαν,
πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν ἀγάπην, αἰωνίαν!
πλὴν ἄρα πταί' ὁ δυστυχὴς ἐάν τῶρα σιμά σου
τὰ πάντα ἐλησμόνησα στὸ πρῶτον φίλημά σου;

Αὐτὴν τὴν ἐλησμόνησα, κ' εἰς σὲ τώρα, ὦ φίλη,
θὰ ἀνοιχθῆ τῆς δυστυχούς καρδίας μου ἡ πόλη,
κ' ἐντὸς αὐτῆς δὲν θὰ ἰδῆς παρὰ τὸ ὄνομά σου
ἕπερ μοὶ ἐνεχάρησε τὸ πρῶτον φίλημά σου!

(Φεβρουάριος . . . 1871.)

Π. Κ.

ΤΟ ΟΡΦΑΝΟ ΠΟΥΛΑΚΙ.

Ἔνα φτωγὸ πουλάκι
Ἄπᾶνω σὲ κλαράκι
Πῶς ψάλλει θλιβερά,
Οἱ ἄνθρωποι τὸ διύχνουν
Οἱ ἄεμοι τὸ σπρώχνουν
Κ' ἔχασε τὴν χαρά.

Ἔρχεται κάθε βράδυ
Καὶ μέσα στὸ σκοτάδι
Τὸ ἄτυχο θρηνεῖ.
Με τὴν γλυκεῖα λαλιά του
Ψάλλει τῆ, ὄρφανιά του . . .
Ἄχ! πόσο νὰ Πονῆ!

Ψάλλε, γλυκὸ πουλί μου,
Καὶ χύνε στὴν ψυχὴν μου
Παραγοργιά πολλή.
Κ' ἐμὲ ὁ κόσμος διώχνει . . .
Κακότυχο πουλί.

(Μάιος 1871)

ΦΑΙΔΩΝ

ΓΙΑΤΙ ΔΕΝ Μ' ΑΓΑΠΟΥΝΕ.

Γιὰ μὲ χαθῆκαν τὰ καλά 'ς τὸν κόσμον ἐδῶ κάτω
κ' εἶναι τὸ μαῦρο στηθὸς μου ἀπὸ καύμους γεμάτο.
Γιὰ μὲ δὲν ἔχουν μυρωδιὰ τὰ ἔμμορφα λουλούδια.
οὐδὲ μ' ἐγγίζουσιν 'ς τὴν καρδιά χαρούμενα τραγούδια

οἱ πόνοι μὲ κοιμίζουνε, οἱ πόνοι μὲ ξυπνοῦνε
γιατὶ δὲν μ' ἀγαποῦνε.

Γιὰ μένα ἔσχιον καὶ ὀροσιὰ τὰ δένδρα δὲν σκορποῦνε,
τ' ἀηδόνια παύουσιν τὸ γλυκὸ τραγούδι ἀν' μ' ἰδοῦνε,
ὅλα τὰ βλέπω ἄχαρα, ὅλα τὰ βλέπω μαῦρα,
τὴ λυπημένη μου καρδιά δὲν τὴν ὀροσιζεῖ αὔρα
οἱ πόνοι μὲ κοιμίζουνε. οἱ πόνοι μὲ ξυπνοῦνε
γιατὶ δὲν μ' ἀγαποῦνε.

Γιὰ ἄλλους εἶναι ἡ ζωὴ, ἄς τὴ χαροῦν ἐκεῖνοι,
εἴμ' ἀποπαίδι τῆς . . . γι' αὐτὸ μιά ἀγτίδα δὲν μοῦ δίνει,
βραδέθηκα τὴ μαύρη γῆ, τὸν οὐρανὸ γυρεύω,
αὐτοὺς ποῦ φεύγουν ἀπ' ἐδῶ αὐτοὺς μόνο ζηλεύω.
Οἱ πόνοι μὲ κοιμίζουνε οἱ πόνοι μὲ ξυπνοῦνε.
γιατὶ δὲν μ' ἀγαποῦνε.

Μ. * * Υ

ΤΗ ΚΥΡΙΑ ΠΟΥΛΞΕΝΗ Α. ΦΟΝΤΑΝΑ.

Εἰς τὸν θάνατον τῆς μικρᾶς τῆς Καλλιόπης

Χθὲς τὸ δάκρυ σου ἀκόμα ἔκυλοῦσε
εἰς τὸν τάφο τοῦ πρώτου παιδιοῦ σου,
πνευμένη ἡ καρδιά σου χτυποῦσε,
συχνοτάρατε πάντα τὸ νοῦ σου.

Πάλι σήμερα πάλι σοῦ κλέβει
κι' ἄλλο δεῦτερ' ὁ χάρος παιδί σου,
οἶδι ἀκοίμητο πάλι φωλεύει,
λύπη μαύρη 'ς τὴν μαύρη ψυχὴ σου.

Ἡ λαμπάδα καὶ πάλι φωτίζει
νεκροκράββατο, δύστυχη μάννα,
ἕνας ἤχος πικρὸς σ' ἀπελπίζει,
λυπημένη κτυπᾷ ἡ καμπάνα.

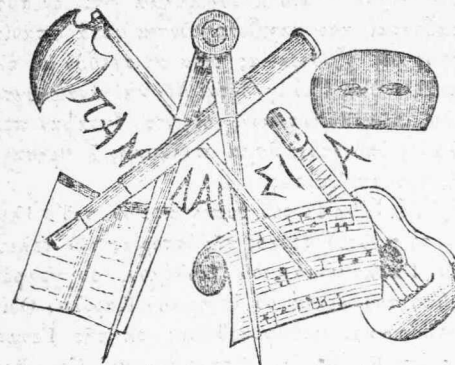
Χθὲς ἀκόμα 'σ τὴ δόλιχα ἀγκαλιά σου
ἐκοιμώτουν τ' ἄθρο ἀγγελουδί,
χθὲς ἀκόμα γλυκὰ ἡ λαλιά σου
μὲ φαιδρὸ τὸ ξυπνοῦσε τραγούδι! ! . .

Μία νύχτα ἐπέρασε μόνη
καὶ ὁ ἄγγελος φεύγει μακρὰν σου,
φτωχὴ μάννα ἡ λύπη σὲ ζώνει
κ' αἶμα στάζει ἡ μαύρη καρδιά σου

Σῶπα, Σῶπα γιατί τ' ἀγγελουδία
εἰς τὸν κόσμον ἐποῦτον δὲν μένουν
τ' οὐρανοῦ 'πιθμοῦν τὰ τραγούδια
κι' ἄλλοι ἄγγελοι ἐκεῖ τὰ προσμένουν

(Μάιος 1871.)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΠΙΛΑΒΙΟΣ.

ΕΤΑΙΡΙΑΙ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ.

* * Συνεστήθη ἐσχάτως ἐν Κυδωνίῳ ἀνα-
γνωστήριον καὶ σύλλογος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν
«Αἱ Κυδωνίαι». Ὁ σκοπὸς τοῦ ἰδρύματος τοῦ-
του εἶναι ἡ διὰ δημοσίων μαθημάτων ἡ'ικὴ καὶ
δικηνοητικὴ ἀνάπτυξις τῶν τε μελῶν καὶ ἀπά-
σης ἐν γένει τῆς κοινωνίας Κυδωνιῶν.

* * Γενομένων τῶν ἀρχαιρεσιῶν τοῦ ἐν
Κων]πόλει Φιλολογικοῦ Συλλόγου ἀνεδείχθησαν
πρόεδροι μὲν ὁ κ. Κ. Καραπάνος, ἀντιπρόεδροι
οἱ κ. κ. Ε. Ζωγράφος καὶ Ἰ. Ἀριστοκλή, γεν.
γραμματεὺς ὁ κ. Γ. Χασιώτης, εἰδικὸς ὁ κ.
Τσιγαρᾶς, ταμίας ὁ κ. Γκιών, βιβλιοφύλαξ καὶ
ὀργανοφύλαξ ὁ κ. Α. Μαυρογένης.

* * Συνέστη κατ' αὐτὰς ἐν Σέρραις τῆς Μα-
κεδονίας Φιλεκαπαιδευτικὸς Σύλλογος, σκοπὸν
ἔχων τὴν διάδοσιν τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων
καὶ τοῦ πατρῶου φρονήματος καὶ εἰς τὰ μέρη ἐ-
κεῖνα. Εἰς τὸν ἀρτίστυστατον τοῦτον σύλλογον
ὁ διεθυντὴς τοῦ ἐνταῦθα ἐκπαιδευτηρίου ὁ κύ-
ριος Π. Ἀντωνιάδης προσεφέρθη νὰ ἐκπαιδεύσῃ
δωρεὰν δύο νέους παρὰ τοῦ Συλλόγου διὰ δια-
γωνισμοῦ ἐγκριθησομένους καὶ ἀποσταλικομέν-
ους, καὶ οὕτως ἅμα περατώσωσι τὰς σπουδὰς
τῶν νὰ ὑπερστήσωσιν ὅπου ἂν καὶ ὅπως ὁ σύλ-
λογος ἀξιώσῃ.

* * Ἐν Τραπεζοῦντι ἐπ' αἰσῆς συνεστήθησαν
κατ' αὐτὰς καὶ ἕτεροι δύο σύλλογοι· ὁ εἰς σύλ-
λογος τῶν φιλομαθῶν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ξε-
νοφῶν» καὶ ἕτερος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Συνε-
ραριστικὴ ἀδελφότης».

ΕΠΕΓΡΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΙΣ.

* * Ἐν τῇ νήσῳ Σίφῳ ἀνεκαλύφθησαν χῶ-
ματα χρυσοῦχα. Πρὸς ἐξέτασιν ἀπεστάλησαν

ἐκεῖσε ἐν ἀπμοκίνητον καὶ ἐπιτροπὴ ἵνα ἐξετάσῃ
τὰ χῶματα. Λέγεται ὅτι ἐκάστη διὰ χῶματος
περιέχει ἀξίαν δραχμῆς.

* * Ὁ ὀπλοποιὸς τῆς Πράγης Kruka, οὔτι-
νος τὰ βραδύτα τουφέκια οἱ Ῥώσοι μεταχει-
ρίζονται, ἐφεῦρε νέου εἴδους μυδροβόλον ρίπτου-
σαν 20 ἢ 30 σφαιρας τὸ λεπτόν καὶ τὴν ὀποίαν
ὁ στρατιώτης δύναται νὰ κρατῇ εἰς χεῖράς του·
Ἀπῆλθε δ' εἰς Πετροῦπολιν ὅπως τὴν καθυπο-
βάλλῃ ὑπὸ τὴν ἐγκρισιν τῆς Ῥωσικῆς κυβερνή-
σεως ὅτι ἂν εἰς αὐτὸς στρατιώτης ἔχει μίαν μυ-
δροβόλον ἀντὶ ἐνὸς τουφεκίου ἢ χάλιαζα τῶν
σφαιρῶν ἐνὸς ὀλοκλήρου στρατοῦ θ' ἀνατρέψῃ
τὴν ἀναλογία τῶν πληγωμένων πρὸς τοὺς φο-
νευμένους.

* * Ὀκτὼ ὥρας μακρὰν τῶν Πατρῶν ἀνεκα-
λύφθη τυχαίως ὑπὸ τινος στρατιώτου μεταλ-
λεῖον σιδήρου· ἐκ τοῦ δείγματος ὅπερ εἶδομεν
ἐν τῇ νομαρχίᾳ καὶ ἐκ τῆς προχείρου γενομένης
ἀναλύσεως αὐτοῦ, φάνηται ὅτι ἐμπεριέχει ἰκανὴν
ποσότητα μολύβδου καὶ ὀλίγου ὑδραργύρου.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑΙ.

Ὁ Πρωσικὸς Μηνήτωρ περιέχει τὰς ἐξῆς στα-
τιστικὰς πληροφορίας περὶ τοῦ ἀρτί λήξαντος
Γαλλο-Γερμανικοῦ πολέμου.

«Ὁ πόλεμος διήρκεσε 210 ἡμέρας· τὴν 26
Ἰουλίου, ἤτοι ἐπτὰ ἡμέρας μετὰ τὴν κήρυξιν
αὐτοῦ, ἡ στρατολογία ἦν ἀποπερατωμένη, ἐξ
δὲ ἡμέρας βραδύτερον ὁ Γερμανικὸς στρατὸς ἐκ
500 ἕως 600 χιλιάδων ἀνδρῶν ἦτο ἐτοιμος
εἰς ἐκστρατεῖαν. Οἱ πέντε πρὸς τὰ σύνορα ἄ-
γοντες σιδηρόδρομοι μετέφερον καθ' ἐκάστην ἡ-
μέραν κατὰ μέσον ὄρον 42, 000 ἀνδρῶν καὶ
μέγιστον ἀριθμὸν ἵππων καὶ τηλεβόλων καὶ ἀ-
πείρους ποσότητας πολεμοφοδίων καὶ ζωτροφῶν.
Τέσσαρα ἐκ τῶν πρωσικῶν σωμάτων διήνεταν
600—900 χιλιόμετρα. Αἱ κυραὶ πολεμικαὶ
ἐργασίαι δὲν διήρκεσαν πλέον τῶν 180 ἡμερῶν,
κατὰ τὸ διάστημα δὲ τοῦτο οἱ στρατοὶ ἡμῶν
συνεκρήθησαν 136 συμπλοαῖς· ἤρκετο 17 νί-
κας ἐν μάχαις μεγάλαις καὶ ἐκ τοῦ συστάδην,
ἐκυρίευσαν 26 φρούρια, ἠχμαλώτευσαν 41,650
ἀξιομαχικῶν, καὶ 363, 000 στρατιωτῶν ἔλα-
θον τέλος 120 ἐχθρικὰς σημαίας καὶ 6, 700
τηλεβόλων. Ἡ τῶν Παρισίων πολιορκία διήρ-
κεσαν 130 ἡμέρας, καθ' ἧς ὁ στρατὸς ἡμῶν ἀ-
πέκρουσε νικηφόρος 22 ἐξόδους τῆς παρισινής
φρουρίας.

ΕΘΝΙΚΑ ΕΡΓΑ.

* * * Ο ἐν Ὁδησσῷ φιλογενέστατος ὁμογενὴς ὁ ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ ἀγωνοθέτης ἀξιότιμος Κύριος Ἰωάννης Βουτσινᾶς οὐδέποτε παύσεται προσφέρων τὸν ὄβολόν του ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος· καὶ δὴ κατ' αὐτὰς προσέφερεν ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ 20 χιλιάδας δραχμῶν.

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ.

* * * Ο Περσῶν νομος ἀστρονόμος εἰς **Johen Herchel**, (οὗδ' οὐχ ἦττον περιωνύμου ἀστρονόμου), ἐτελεύτησε κατ' αὐτὰς ἐν Ἀγγλίᾳ ὀγδοηκοντούτης.

* * * Ἐπίσης ἀπεβίωσεν ἐν Παρισίοις ὑπέργηρος· ὁ διάσκημος Γάλλος μουσουργὸς **Anber**. Γνωστὸν τοῖς πᾶσι εἶναι τὸ κλασσικὸν αὐτοῦ μελόδραμα **Sa mnette de Portici**, παρασταθὲν πρῶτον ἐν Παρισίοις τῷ 1828.

* * * Μνηθάνομεν ὅτι μετ' οὐ πολὺ ἐκδίδεται τὸ δεύτερον τεῦχος τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τοῦ σοφοῦ καὶ φιλέλλητος καθηγητοῦ Μενδελσῶνος Βερθόλδου. Ὅπως καταστήτῃ τὸ ἔργον αὐτοῦ ὅσον ἔνεστιν ἀκριβέστερον καὶ πληρέστερον ὁ φιλοπονώτατος συγγραφεὺς ἠρεύνησε τὰ ἐν Βερολίνῳ καὶ ἐν Βιένῃ ἀρχεῖα, ἀφ' ὧν ἠρύσατο οὐκ ὀλίγας διπλωματικὰς ἀποκαλύψεις. Ἡ ἱστορία τοῦ Κ. Βερθόλδου ἔχει προσέτι καὶ

τὸ ἰδιαιτέρον τοῦτο πλεονέκτημα ὅτι ἐν αὐτῇ ἐξετάζονται καὶ ἀκριβολογοῦνται μετὰ σπανίης κρίσεως καὶ ὀξυδερκεῖας ἀπασαι σχεδὸν αἱ ἑλληνικαὶ πηγαι, ἐξελέγχονται δὲ καὶ ἀναιροῦνται πολλοὶ τῶν Εὐρωπαϊκῶν, οἵτινες ἔγραψαν περὶ Ἑλλάδος ὑπὸ τὸ πρῖσμα πολιτικῆς ἢ θρησκευτικῆς προκαταλήψεως.

* * * Ἐξεδώθη ἐκ τοῦ τυπογραφείου τοῦ «Ἰλισσοῦ» τὸ πρῶτον τεῦχος τῆς ἱστορίας τοῦ τελευταίου Γαλλογερμανικοῦ πολέμου, συγγραφείσης ὑπὸ διατήρου ἱστορικοῦ Καρόλου Οἰντερφέλδου καὶ μεταφραθείσης ἐκ τῆς Γερμανικῆς ὑπὸ Κ. Κ. Α. Σταυρίδου καὶ Γρ. Βερνικδσκη διδασκτῶρον τῆς φιλοσοφίας. Ὁλόκληρον τὸ σύγγραμμα θέλει ἀποτελέσει 3 τεύχη ἐξ 7 ἢ 8 τυπογραφικῶν φύλλων ἕκαστον.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ.

Ἐν Ῥωσίᾳ εἰς τὴν **Kalonga**, ἀνεσάνη νέον θρησκευτικὸν δόγμα καλούμενον τῶν ἀναστεναζόντων. Τὸ δόγμα τοῦτο πρεσβεύει ὅτι ἡ γυικὴν ἡ ἐπιγῆ καθ' ἣν πραγματοποιεῖται οἱ ὑπὸ τοῦ προφήτου Δαβὶδ λόγοι, ὅτι δὲν θέλει ὑπάρξει ἀληθὴς ναὸς ἐπὶ τῆς γῆς ὥστε ὅ,τι οἱ ἄνθρωποι δύνανται νὰ πράξουν εἶναι δι' ἀναστεναγμῶν ν' ἀναπέμπωσι τὰς εὐχὰς των εἰς τὸν οὐρανόν. Οἱ ἀναστεναζόντες δὲν ἔχουν ἱερεῖς, ναοὺς ἢ θρησκευτικὰς τελετὰς.

Λύσις τοῦ ἐν τῷ ΚΒ'. Φυλλαδίου γρίφου.

Ὁ σὺ μισεῖς μὴ ποίησον.

Πρῶτοι ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἔπεμψαν ἡμῖν τὴν ἄνω λύσιν οἱ Κ. Κ. Α. Α. Φιορέντης ἐκ Σμύρνης καὶ Στ. Κατούλης ἐκ Χίου. Πρὸς τούτοις ἐπέμπεθη ἡμῖν ἡ λύσις ὑπὸ τῆς ἐξ Ἀθηνῶν δεσποινίδος Ἀφροδίτης Δωροβίνης.

Σημ. Μετὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ ΚΒ'. φυλλαδίου ἐστάλη ἡμῖν ἡ λύσις τοῦ ἐν τῷ Κ'. καὶ ΚΑ'. γρίφου παρὰ τῆς κυρίας Μαρίας Πλατῆκας ἐκ Ναυπλίου καὶ παρὰ τοῦ Κ. Μ. Βενετοκλέους ἐξ Ἀλεξανδρείας.

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Στερητικὸν τὸ πρῶτον μου, ἐπώδυνον τὸ ἄλλο·
ἐνούμενα ἀποτελοῦν ἀγάπην, ἂν δὲν σφάλω.
Φόρος εἰμὶ τοῦ ἔρωτος, καὶ φόρος τοῦ θανάτου
καὶ ἐπὶ πικράδος δίδωμαι καὶ ἐπὶ νεκροκραβιάτου.

N. B.